

AS LHV Pank
Konsolideeritud aastaaruanne 2015

Konsolideeritud aastaaruanne**01.01.2015 – 31.12.2015**

Ärinimi	AS LHV Pank
Äriregistri number	10539549
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, 10145 Tallinn
Telefon	(372) 6800400
Faks	(372) 6800410
E-post	lhv@lhv.ee
Põhitegevusalad	Pangandus Väärtpaberite maaklerlus Finantskonsultatsioonid Kapitalirent ja muu laenuandmine
Juhatus	Erki Kilu (esimees) Andres Kitter Indrek Nuume Jüri Heero Martin Lengi (juhatuse liige kuni 31.08.2015) Meelis Paakspuu (juhatuse liige alates 01.09.2015) Martti Singi
Nõukogu	Erkki Raasuke (esimees) Rain Lõhmus Andres Viisemann Tiina Mõis Hannes Tamjärv (nõukogu liige kuni 29.04.2015) Heldur Meerits Raivo Hein
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Sisukord

Tegevusaruanne	4
Äritegevus	4
Finantstulemused	5
Juhtimine ja tasustamispõhimõtted	7
Ärikeskkond	10
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	11
Konsolideeritud kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne	11
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	12
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	13
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	14
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	15
LISA 1 Üldine informatsioon	15
LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	15
LISA 3 Riskide juhtimine	27
LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	47
LISA 5 Neto intressitulu	47
LISA 6 Neto komisjoni- ja teenustasutulu	48
LISA 7 Tegevuskulud	49
LISA 8 Nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele	49
LISA 9 Müügioteel finantsvarad	50
LISA 10 Finantsvarad ja -kohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	50
LISA 11 Lõpetatud tegevusvaldkond	51
LISA 12 Laenud ja nõuded klientidele	51
LISA 13 Muud nõuded klientidele	53
LISA 14 Muud varad	53
LISA 15 Materiaalne ja immateriaalne põhivara	53
LISA 16 Klientide hoiused ja saadud laenud	54
LISA 17 Võlad hankijatele ja muud kohustused	54
LISA 18 Kasutusrent	55
LISA 19 Allutatud kohustused	55
LISA 20 Omakapital aktsiaseltsis	56
LISA 21 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad	56
LISA 22 Tingimuslikud varad ja kohustused	57
LISA 23 Tehingud seotud osapooltega	58
LISA 24 Bilansipäevajärgsed sündmused	59
LISA 25 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded	60
Juhatuse allkirjad konsolideeritud aastaaruandele	64
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	65
Kasumi jaotamise ettepanek	66
Nõukogu allkirjad aastaaruandele	67
Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele	68

Tegevusaruanne

LHV Pank (edaspidi Pank) on kodumaine pank. Panga klientideks on eraisikud, väikese ja keskmise suurusega ettevõtted ning institutsionaalsed investorid. LHV Panga esindused asuvad Tallinnas, Tartus, Riias (suletakse 31.03.2016) ja Vilniuses. LHV Pangas töötab üle 200 inimese. Panga teenuseid kasutab üle 80 000 kliendi. AS LHV Pank on üks suurimaid maaklereid NASDAQ OMX Balti börsidel ja suurim maakler rahvusvahelistel turgudel Baltikumi jaeinvestoritele. Pank omab 65% tütarettevõttest AS LHV Finance, mis pakub järeelmaksu- ja tarbimislaenu teenust.

Äritegevus

Panga hoiuste ja laenu kasvu oli 2015. aastal eesmärgipärane.

Hoiuste maht kasvas aastaga 36%, ulatudes aasta lõpuks 629 miljoni euroni (2014: 462 miljon eurot). Aasta jooksul keskenduti hoiuste mahu kasvatamisele ja intressikulu vähendamisele. Esimese poolaastaga võrreldes toimus hoiuste mahtudes teisel poolaastal kiirem kasv. Tulenevalt üldistest madalatest intressimääradest on toimunud muutus hoiuste struktuuris. Kuna tähtajaline rahapaigutus ei ole enam nii atraktiivne, siis tõi LHV 2013. aasta lõpus turule likviidsuskonto kontseptsiooni, mille puhul makstakse teatud tingimuste täitmisel kõrgemat intressi nõudmiseni hoiusele. Kokkuvõttes on suurenenud nõudmiseni hoiuste osakaal, mis moodustas detsembri lõpu seisuga 71% koguhoiustest (aasta tagasi 60%).

Laenu maht kasvas aastaga 36% 405 miljoni euroni (jätkuvad tegevused 2014: 298 miljonit eurot). Laenuportfelli suurima osa moodustavad laenud ettevõtetele, mis kasvasid aastaga 34% 286 miljoni euroni (31.12.2014: 214 miljonit eurot). Jaelaenu portfelli kasvas aastaga 50% 88 miljoni euroni (31.12.2014: 58 miljonit eurot). Pank on andnud laenu ematähtsuse AS LHV Group teisele tütaräriühingule UAB Mokilizingas, mille maht oli aasta lõpuks 33 miljonit eurot (31.12.2014: 27 miljonit eurot).

Uutest toodetest toodi turule koostöös EveryPay-ga väljatöötatud kaardimaksete vastuvõtmise täiendavad teenused. Mobiilipangas avati klientidele TransferWise-i makse tegemise võimalus viies valuutas. Alustati valuuta forwardite ja swapide pakkumisega investeerivatele klientidele, kes soovivad maandada oma investimisportfelliga seotud valuutariski ning ekspordi ja impordiga tegelevatele klientidele, kes soovivad maandada oma äritegevusest ja lepingutest tulenevat valuutariski.

Detsembri alguses langetas Euroopa Keskpang baasintressimäärasid, mille tulemusena suurenes Panga likviidsete vahendite hoidmise kulu. Seetõttu langetas Pank detsembri tähtajaliste hoiuste intressimäärasid.

9. detsembril jõustus EL-i määrus, millega kehtestati Euroopa Majanduspiirkonnas väljastatud kaartidele riskitasustuse ülemmäär. Selle tulemusena vähenevad edaspidi Panga tulud väljastatud kaartidega tehtavate tehingutelt, kuid samas vähenevad ka Panga kulud kaardimaksete vastuvõtmisel tehtavate tehingutelt. Kaartide väljastamisel võib see tähendada edaspidi Panga poolt väljastatavate kaartide hinnastamist kuutasuga. Kaardimaksete vastuvõtmisel tähendab see edaspidi teenuse soodsamat hinnastamist kaupmeeste jaoks.

Neljandast kvartalist hakkas Pank müüma mittetöötavaid järeelmaksu, väikelaenu ja krediitkaartide lepinguid. Nõuded loovutatakse regulaarselt igal kuul.

2016. aasta algusest hakkas kehtima Panga täiendatud organisatsiooniline struktuur. Olulisemateks muudatusteks on privaatpanganduse valdkonna väljatoomine eraldi ärivaldkonnana, turunduse ja kommunikatsiooni osakonna toomine ärivaldkondade üleseks ning rahapesu tõkestamise eraldi osakonna loomine ja selle funktsiooni eraldamine vastavuskontrolli osakonnast.

30. novembril otsustas Pank lõpetada piiriülese tegevuse Lätis. 2016. aasta alguses tegi Pank otsuse sulgeda ka Läti filiaal 31. märtsiks 2016. Panga tegevus Lätis on olnud väikesemahuline. Pank lähtub oma plaanides eelkõige klientide ärihuvidest ja käib kaasas oma klientidega. Eesti ettevõtte vajavad täna teenuseid ja tuge pigem Lääne-Euroopa suunal ning sellega on otstarbekas arvestada ka Panga tegevuste ja teenuste arendamisel.

Organisatsioon

Panga organisatsiooniline struktuur jaotus jätkuvalt viieks suuremaks valdkonnaks: jaepangandus, privaat- ja ettevõtete pangandus, infotehnoloogia, finantsjuhtimine ja tugiteenused ning riskijuhtimine (sh vastavuskontroll).

Jaepangandus asutas uue ärisuuna, milleks on krüptorahandus, mille eesmärgiks on LHV kursishoidmine krüptorahanduse valdkonnas toimuvate arengutega ja töötada välja ettepanekud LHV osalemiseks selles.

2015. aasta septembris vahetus panga finantsjuht. Uue finantsjuhina ja juhatuse liikmena asus ametisse Meelis Paakspuu.

LHV Panga põhitähelepanu oli uute klientide kaasamisel ja jaepanganduse pakkumise laiendamisel. Augustis alustas LHV Pank oma ATM-de võrgustiku haldamisega. Alates augustist opereerib LHV Pank enda sularahaautomaatide võrku. Sularahaautomaadid paigaldati kaalutlusega, et need toetaksid maksimaalselt nii ärikliente kui jaekliente. Erinevalt muust Eesti

turust on LHV automaatidesse sularaha sissevool suurem, kui väljavool. See kinnitab, et Eesti jaepangandus areneb endiselt ja uuteks lahendusteks on ruumi ja vajadust.

Läti Finantsinspeksioon andis 02.02.2015 loa haru avamiseks Lätis, kuid juba vähem kui aasta pärast otsustati 2016. a. jaanuaris Läti haru sulgeda.

Aastaga kasvas grupi töötajate arv 39 töötaja võrra 248 inimeseni (sh passiivsed ja osalise koormusega töötajad), sealhulgas LHV Finance-i 20 töötajat. Täistööaja arvestuse alusel oli aktiivsete töötajate arv kokku 225.

Finantstulemused

LHV Pank 2015. aasta puhaskasum ulatus 9,9 miljoni euroni, mida on 60% rohkem, kui eelneval aastal (2014: 6,2 miljonit eurot). Seejuures kasvasid neto intressitulud 44% ning neto komisjoni- ja teenustasutulud 46%. Finantstulud olid 66% võrra väiksemad, kui eelneval aastal.

Neto intressitulu suur kasv tuleneb laenude ja hoiuste mahu kasvust.

Teenustasutuludest annavad jätkuvalt suurima panuse tulud väärtpaberivahendusest. Kasvutrendi näitavad ka tulud kaartidelt ja arveldustelt.

Tegevuskulud kasvasid aastaga 34%, mis on ootuspärane praeguses kiires kasvufaasis ning äritegevuse arendamise valguses.

Laenudest tulenevad kahjud olid 33% võrra väiksemad, kui eelneval aastal.

Panga laenuportfellide kogumaht ulatus detsembri lõpuks 405 miljoni euroni (31.12.2014: 298 miljonit eurot). Portfellide maht kasvas aastaga 36%. Laenuportfelli suurima osa moodustavad laenud ettevõtetele, mis kasvasid aastaga 34% 286 miljoni euroni (31.12.2014: 214 miljonit eurot). Jaelaenude portfelli kasvas aastaga 50% 88 miljoni euroni (31.12.2014: 58 miljonit eurot). LHV Pank on andnud laenu emattevõtte AS LHV Group teisele tütarettevõttele UAB Mokilizingas, mille maht oli aasta lõpuks 33 miljonit eurot (31.12.2014: 27 miljonit eurot).

Panga hoiuste maht kasvas aastaga 36% ning oli aasta lõpuks 629 miljonit eurot (31.12.2014: 462 miljonit eurot). Esimese poolaastaga võrreldes toimus hoiuste mahtudes teisel poolaastal kiirem kasv. Tulenevalt üldistest madalatest intressimääradest on toimunud muutus hoiuste struktuuris. Kuna tähtajaline rahapaigutus ei ole enam nii atraktiivne, siis tõi LHV 2013. aasta lõpus turule likviidsuskonto kontseptsiooni, mille puhul makstakse teatud tingimuste täitmisel kõrgemat intressi nõudmiseni hoiusele. Kokkuvõttes on suurenenud nõudmiseni hoiuste osakaal, mis moodustas detsembri lõpu seisuga 71% koguhoiustest (aasta tagasi 60%).

Sponsorlus

Panga peamised koostööpartnerid jäid samaks: Eesti Jalgpalli Liit, Eesti Optimist Klassi Liit, Tallinna Restoranide Nädal, Enn Soosaare sihtasutus, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus ja Eesti Jalgratturite Liit.

Aasta alguses lisandus uue partnerina Eesti Heliloojate Liit ning Pank hakkab välja andma uut Eesti kompositsiooni auhinda.

Likviidsus ja kapitaliseeritus

Panga likviidsuse kattekordaja (LCR), mida arvutatakse vastavalt Basel Komitee määratlusele, oli detsembri lõpu seisuga 272% (31.12.2014: 189%). Pank loeb likviidsuspuhvrite hulka raha ja võlakirjaportfelliid, mis moodustasid bilansimahust 45% (31.12.2014: 42%). Panga laenude ja hoiuste suhe 2015. aasta lõpus oli 63% (31.12.2014: 68%).

Aasta jooksul langetas Euroopa Keskpank hoiuste intressimäärasid -0.2%-ni, mistõttu suurendas pank oma võlakirjade portfelli. Euroopa Keskpanka tegevuse tagajärjel kasvasid võlakirjade turuhinnad ja pank teenis aasta jooksul võlakirjaportfelli arvestatavat finantstulu.

Pank osales Euroopa Keskpanka poolt korraldatud kommertsbankadele suunatud likviidsuse pakkumises (TLTRO). Kuna pank oli TLTRO aruandeperioodil olnud netolaenaja, avanes pangal võimalus TLTRO esimeses etapis laenata 13 mln eurot. Esiolgu toimus laenamine võlakirjade tagatisel, kuid pikemaajaliseks eesmärgiks on seada tagatiseks äri-laenu, mis eeldab pangas sisereitingute meetodi (IRB) kasutusele võtmist. Netolaenajana on pangal võimalik järgnevatel aastatel oma osalemist TLTRO programmis suurendada.

Panga emattevõtte AS-i LHV Group aktsiate ja allutatud võlakirjade emissiooni tulemusena suurendati aasta lõpus panga aktsiakapitali 6 miljoni euro võrra ja allutatud võlakirjade mahtu 3 miljoni euro võrra.

Panga omavahendite tase seisuga 31.12.2015 oli 73,1 miljonit eurot (31.12.2014: 56,5 miljonit eurot). Pank on raporteerimisperioodi lõpus hästi kapitaliseeritud, kapitali adekvaatsuse tase oli 19,2% (31.12.2014: 19,0%).

Kapitali adekvaatsuse arvutamisel on kaasatud AS LHV Pank ja tema tütarettevõtte AS LHV Finance. Pank kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit. Pank on aruandeaastal ning võrreldaval perioodil täitnud kõiki kapitalinõudeid.

Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Vastavalt Pangajärelevalve Komitee nõuetele arvutatud finantsvõimenduse määr oli seisuga 31.12.2015 6,5%

(31.12.2014: 6,9%). Finantsvõimenduse määr on panga esimese taseme omavahendite ja panga kogu riskipositsiooni (sh riskipositsioon varadelt ja bilansivälistelt kohustustelt) jagatis. Aasta lõpu finantsvõimendus määr on viimase kvartali kuude aritmeetiline keskmine.

Kasumiaruanne, miljonites eurodes	2015	2014	muutus
neto intressitulu	18,76	13,04	44%
neto komisjoni- ja teenustasutulu	4,85	3,33	46%
muud finantstulud	0,12	0,34	-66%
neto tegevustulud kokku	23,73	16,71	42%
muud tulud	0,09	0,03	181%
tegevuskulud	-15,38	-11,50	34%
laenukahjumid	-0,67	-1,00	-33%
lõpetatud tegevused	2,18	1,92	13%
kasum enne makse	9,94	6,16	62%

Ärimahud, miljonites eurodes	31.12.2015	31.12.2014	muutus
laenuportfell	405,4	298,0	36%
võlakirjaportfell	103,0	142,5	-28%
hoiused	629,0	462,0	36%
omakapital	61,4	45,2	36%
pangas varasid hoidvate klientide arv	83 081	61 170	35%

Suhtarvud, miljonites eurodes	2015	2014	muutus
puhaskasum	9,9	6,2	60%
emaettevõtte omanike kasumiosa	9,4	6,0	57%
keskmine omakapital	52,8	35,9	47%
omakapitali tootlus (ROE) % *	17,8	16,7	1,1
varad, keskmine	633	471	34%
varade tootlus (ROA) %	1,6	1,3	0,3
neto intressitulu	18,8	13,0	44%
intressitootvad varad, keskmine	628	443	42%
neto intressimarginaal (NIM) %	2,98	2,94	0,04
hinnahe (SPREAD) %	2,90	3,75	-0,9
kulude ja tulude suhe %	65%	68,7%	-0,04

* Omakapitali tootluse suhtarv baseerub AS LHV Pank omanikele omistatud kasumil ja omakapitalil ning ei sisalda mittekontrollivat osalust.

Suhtarvude selgitused

keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) = (aruandeperioodi lõpu omakapital + eelmise perioodi lõpu omakapital) / 2
omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) * 100
varad, keskmine = (aruandeperioodi lõpu varad + eelmise aasta lõpu varad) / 2
varade tootlus (ROA) = puhaskasum / varad, keskmine * 100
neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100
hinnahe (SPREAD) = intressitootvate varade intressitootlus – võõrkapitali hind
intressitootvate varade intressitootlus = intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100
võõrkapitali hind = intressikulu / intressikandvad kohustused, keskmine * 100
kulude ja tulude suhe = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Riskijuhtimine

Riskijuhtimise eesmärgiks on identifitseerida, hinnata, jälgida ja kontrollida kõiki Grupi tegevusega seotud riske. Grupi riskide identifitseerimise, mõõtmise, raporteerimise ja kontrolli põhimõtted on kehtestatud nõukogu poolt ning igapäevaselt korraldab riskide juhtimist Riskijuhtimise üksus. Riskide juhtimise eesmärgiks on identifitseerida, hinnata, jälgida ja juhtida kõiki LHV Grupi tegevusega seotud riske, kindlustamaks LHV Grupi usaldusväärsuse, stabiilsuse ja kasumlikkuse. Riskide juhtimine baseerub Grupis kolmel kaitseliinil. Esimene kaitseliin ehk

äriüksused on vastutavad riskide võtmise ning juhtimise eest. Teine kaitseliin – kuhu kuulub riskijuhtimise üksus – on vastutav riskijuhtimise raamistiku väljatöötamise ning ülalhoiu eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut kontrolli kogu Grupi protsesside, äritegevuse ning kontrollifunktsioonide üle. Riskijuhtimise protsessid ja eeskirjad vaadatakse regulaarselt vähemalt kord aastas üle ja uuendatakse vastavalt vajadusele.

Detailne ülevaade Grupi poolt võetud riskidest on esitatud aastaaruande lisas 3.

Kapitalibaas (tuhandetes eurodes)	31.12.2015	31.12.2014
Sissemakstud aktsiakapital	51 500	45 500
Kasumi arvel moodustatud reservid	396	118
Eelmiste aastate jaotamata kahjum	-1 099	-6 796
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-626	-522
Aruandeperioodi kasum	9 407	5 999
Mittekontrolliv osalus	535	186
Esimese taseme omavahendid kokku	60 113	44 485
Allutatud kohustused	15 000	12 000
Teise taseme omavahendid kokku	15 000	12 000
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	75 113	56 485
Kapitalinõuded		
Krediidiasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	5 292	7 929
Äriühingud standardmeetodil	265 870	180 283
Jaenõuded standardmeetodil	81 109	81 580
Viivituses nõuded standardmeetodil	3 918	2 052
Muud varad standardmeetodil	3 933	3 461
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	360 121	275 305
Valuutariski kapitalinõue	182	148
Intressipositsiooniriski kapitalinõue	1 947	2 043
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue	87	96
Operatsiooniriski kapitalinõuded baasmeetodil	28 734	19 194
Kokku kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks	391 071	296 786
Kapitali adekvaatsus (%)	19,21	19,03
Esimese taseme kapitali suhtarv (%)	15,38	14,99

Juhtimine ja tasustamis põhimõtted

LHV Pank on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek

Üldkoosolek on LHV Panga kõrgeim juhtimisorgan, kus aktsionärid teostavad oma õigusi.

Üldkoosoleku esmased ülesanded on põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine, vahetusvõlakirjade väljalaskmise otsustamine, nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine, nõukogu liikmete ennetähtaegne tagasikutsumine,

majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine, audiitori(te) arvu määramine, audiitori(te) nimetamine ja tagasikutsumine ning muude seadusega üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus. Korraline üldkoosolek, mille päevakorras on majandusaasta aruande kinnitamine, toimub vähemalt üks kord aastas.

LHV Panga ainuaktsionär on AS LHV Group. AS-is LHV Group olulist osalust omavad aktsionärid on Rain Lõhmus ja temaga

seotud isikud 28,0% ning Andres Viisemann ja temaga seotud isikud 10,6%.

Nõukogu

Nõukogu on LHV Panga juhtimisorgan, mis planeerib LHV Panga tegevust ja korraldab LHV Panga juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu määrab kindlaks ja vaatab korrapäraselt üle LHV Panga strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaeelarve. Nõukogul on viis kuni seitse liiget. Nõukogu liikme volituste tähtaeg on viis aastat. Nõukogu liikmed valivad enda seast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust.

LHV Panga nõukogu on kuueliikmeline. Nõukogusse kuuluvad Erkki Raasuke, Rain Lõhmus, Andres Viisemann, Tiina Möis, Helder Meerits ja Raivo Hein.

Juhatus

Juhatus on LHV Panga juhtimisorgan, mis esindab ja juhib LHV Panka. Juhatus koosneb kolmest kuni seitsmest liikmest. Juhatus liikme volituste tähtaeg on viis aastat, kui nõukogu ei otsusta teisiti. Juhatus esimees korraldab juhatuse tööd. Ettevõtet võib kõikide tehingute tegemisel esindada kaks juhatuse liiget koos.

LHV Panga juhatus on kuueliikmeline. 2015. aasta septembrist vahetus panga finantsjuht. Uue finantsjuhina ja juhatuse liikmena asus Martin Lengi asemel ametisse Meelis Paakspuu. Juhatusse kuuluvad Erki Kilu, Andres Kitter, Indrek Nuume, Jüri Heero, Meelis Paakspuu ja Martti Singi.

Komiteed

LHV Panga ainuaktsionäri, AS-i LHV Group nõukogu on moodustanud AS-i LHV Group tasandil kaks komiteed, mille ülesandeks on nõustada AS-i LHV Group nõukogu auditi ja töötasuga seotud küsimustes vastavalt allpool kirjeldatule kogu AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete osas.

Auditikomitee

Auditikomitee on eelkõige AS-i LHV Group nõukogule nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja siseauditi, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas. Auditikomiteesse peab kuuluma vähemalt kaks liiget.

Auditikomitee ülesanne on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist ulatuses, mis on vajalik kvartaalsete aruannete ning aastaaruande koostamiseks, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande või konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ning audiitor-ettevõtja ja seda seaduse alusel esindava vandeaudiitori sõltumatust ja tegevuse vastavust audiitoritegevuse seaduse nõuetele.

Auditikomitee kohustus on teha AS-i LHV Group nõukogule ettepanekud ja anda soovitusi audiitor-ettevõtja nimetamiseks või tagasikutsumiseks, siseaudiitori nimetamiseks või tagasikutsumiseks, probleemide ja ebatõhususe vältimiseks või kõrvaldamiseks organisatsioonis ning vastavuseks õigusaktidele ja kutsetegevuse heale tavale.

Töötasukomitee

Töötasukomitee ülesandeks on hinnata tasustamise põhimõtete rakendamist AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvates ettevõtetes ning tasustamisega seotud otsuste mõju riskijuhtimise, omavahendite ja likviidsuse kohta sätestatud nõuete täitmisele. Töötasukomiteesse kuuluvad vähemalt kolm LHV Panga nõukogu liiget.

Töötasukomitee teostab järelevalvet AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise üle, hindab vähemalt üks kord aastas tasustamise põhimõtete rakendamist ja teeb vajaduse korral ettepaneku tasustamise põhimõtete ajakohastamiseks ning valmistab AS-i LHV Group nõukogule ette tasustamisalased otsuse projektid.

Tasustamispõhimõtted

LHV Panga juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise põhimõtted määrab ning nende rakendamist hindab AS-i LHV Group tasandil moodustatud töötasukomitee.

LHV Panga juhatuse liikmetele ja töötajatele makstakse kuist põhipalka. Väiksemale arvule töötajatest, kes tegelevad otseselt müügitööga ja uute klientide saamisega, makstakse täiendavalt kuist tulemuspalka. Juhatus liikmete põhipalgad määrab nõukogu ning töötajate põhipalgad juhatus. Juhatus esimees töötab juhatuse liikme lepingu alusel ning kõigi teiste puhul kasutatakse töölepinguid.

Pangas ei ole rakendatud suuri lahkumishüvitisi või olulisi mitterahalisi kompensatsioone.

Aksiaoptsioonid

2014. aastal kinnitas AS-i LHV Group üldkoosolek AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele aksiaoptsioonide väljastamise tingimused. Aksiaoptsioonide väljastamise eesmärgiks on juhatuse liikmete ja töötajate huvide efektiivsem ühildamine aktsionäride ja klientide huvidega. Samuti konkurentidega võrdväärse ja tervikliku tasustamissüsteemi pakkumine tööjõuturul. Samaselt 2014. aastale väljastati aksiaoptsioone ka 2015. ja 2016. aastal.

Aksiaoptsioonide saamine ja suurus sõltusid ettevõtte üldiste ning juhatuse liikmete ja töötajate individuaalsete tegevuseesmärkide edukast täitmisest. 2016. aasta alguses väljastati aksiaoptsioone kuuele LHV Pank juhatuse liikmele ja

36-le töötajale, summas 598 tuhat eurot. 2014. aastal väljastati aktsiaoptsioone viiele juhatuse liikmele ja 23-le töötajale, summas 426 tuhat eurot. Aktsiaoptsioonide saamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsioonilepingud kolmeaastase perioodiga. 2014. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.07.2017-30.09.2017 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 2 eurot aktsia kohta. 2015. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.05.2018-31.07.2018 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 2,4 eurot aktsia kohta. 2016. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.05.2019-31.07.2019 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 3 eurot aktsia kohta.

Juhatusel ja töötajal ei olnud võimalik aktsiaoptsioonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsiaoptsioone ei saa vahetada, võõrandada pantida ega koormata. Aktsia-

optsioone saab pärida. Aktsiaoptsioonileping kaotab kehtivuse töölepingu ennetähtaegsel lõpetamisel töötaja algatusel, milles saab teha erandeid AS-i LHV Group nõukogu, ja töölepingu erakorralisel ülesütlemlisel tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Vastavalt krediidiasutuste seadusele saab AS-i LHV Group nõukogu vähendada väljastatud aktsiaoptsioonide arvu või aktsiaoptsioonid tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, ettevõtte juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, ettevõtte ei täida enam usaldatavusnormatiive või ettevõtte riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega või tulemustasu määramisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Palgakulu

Tabelis on esitatud makstud tasud ning aasta jooksul töötasu saanud töötajate arv (sh praktikandid).

Arvestuslik brutopalgakulu (tuhandetes eurodes)	Põhipalk	Tulemustasu	Kokku	Töötajate arv
Jaepangandus	2 112	65	2 177	116
Privaat- ja ettevõtete pangandus	914	44	958	36
Tugiteenused	1 487	0	1 487	71
Infotehnoloogia	1 226	0	1 226	60
kokku	5 739	109	5 848	283

Ärikeskkond

2015. aastat iseloomustas geopoliitiliste riskide esiplaanile kerkimine, maailmamajanduse kasvu aeglustumine, toorainete hindade jätkuv alanemine ning soovitud madalam inflatsioonitempo. Käesolevast aastast võib IMFi prognoosi põhjal oodata globaalse majanduskasvu ja samuti arenenud riikide tarbijahinnatõusu kiirenemist. Lühiajalised intressimäärad jäävad endiselt madalale, kuid USA Föderaalreservi poolt läbi viidud intressimäära tõstmine viitab Euroopa ja Ameerika lahknevale intressipoliitikale.

Siiski on maailmamajanduse suurim murekoht Hiina majanduskasvu oodatust järsem aeglustumine. Otsene mõju on avaldunud läbi deflatsioonilist survet tekitavate toormehindade nafta ja metallide languse, kuid impordimahtude kahanemine mõjutab negatiivselt kogu globaalset nõudlust. Augustis viis Hiina valitsus läbi jüaani devalveerimise ligi 3% ulatuses ja 2016. aasta jaanuaris täiendava 0,5% ulatuses. Kuivõrd avalikes kommentaarides on Hiina välistanud valuutakursiga manipuleerimise kui rahapoliitilise vahendi majanduse konkurentsivõime parandamiseks, on ootamatute manöövratega teravalt tõstatunud küsimused Hiina edasiste võimalike rahapoliitiliste sammude osas.

USA majandusnäitajad on püsinud tugevad, mistõttu julges Föderaalreserv pärast seitset aastat paigalseisu tõsta detsembris intressimäärasid. Edasised muudatused sõltuvad eelkõige seatud tööhõive ning inflatsiooni eesmärkide täitmisest, ehkki ootused on intressimäärade tõstmiseks.

Euroopa Keskpanka poolt 2015. aasta esimeses kvartalis kasutusele võetud ergutusmeetmed tarbijahindade kõrgema kasvu saavutamiseks pole jätkuvalt soovitud tulemust andnud. Eurostati andmetel kasvasid eurotsooni tarbijahinnad detsembris vaid 0,2% võrreldes eelmise aastaga. Vaatamata rahapakkumise suurendamisele ei ole suudetud euro kurssi olulisemate valuutade vastu langetada ning tekitada täiendavat stiimulit eksportööride konkurentsivõimele.

Euroala kvartaalne majanduskasv oli kolmandas kvartalis 0,3% ehk veidi aeglasem kui esimeses kvartalis, peegeldades eelkõige

aeglustumist Saksamaa ekspordis. Samas tõstis IMF kogu euroala kasvootusi aastaks 2016.

Eesti jaoks olulisematest kaubanduspartneritest näitas Rootsi majandus kolmandas kvartalis laiapõhjalist kasvu. Negatiivsest küljest on Rootsis järjest tõsisemalt tõstatumas elamispindade puuduse ja kinnisvara kiire hinnatõusuga seonduvad teemad. Soome majandus pöördus pärast kahte kvartalit taas langusesse, sisenõudluse kasvust hoolimata.

Just ekspordimahtude ja investeringute kasvootuste langus olid peamised põhjused miks Eesti Pank langetas majanduskasvu ootusi 2015. aasta detsembris. Taastuv inflatsioon koos aeglustuva palgakasvu kiirusega hakkab rõhuma eratarbimist. Tööhõive määr püsib kõrgena.

LHV ootused järgmise kaheteistkümne kuu osas on mõõdukalt optimistlikud. Majanduskasv kiireneb ja investeringute maht suureneb, ehkki aeglustuvas tempos. Kuna reaalpalga ja eratarbimise kasvutempos on oodata olulist aeglustumist, mõjutab see möödunud kvartalitel enim majanduskasvu panustanud kaubandus- ja kinnisvarasektori käekäiku. Järjest olulisemaks muutub Eesti peamiste eksporditurgude käekäik ning samuti ekspordiartiklite kontsentratsiooniriski hajutamine.

Riskid keskmisest kõrgemad põllumajanduse, veonduse ja turismiga seotud sektorites. Nafta märgatav hinnalangus, mis seni avaldus kohaliku tööstuse ja eratarbijate jaoks peamiselt soodsamate energiahindade näol, on seadnud Eesti energeetikatööstuse silmitsi tõsiste probleemidega. Lisaks on LHV ettevaatlikumaks muutunud kinnisvaraturu suhtes, jälgides kohaliku ja Skandinaavia turu arenguid. Pakkumine on suurenenud nii elamute kui ka rendivooga kinnisvaraobjektide osas, kuid positiivsest küljest on tehinguaktiivsus püsinud kõrge.

Eesti Panga andmetel kasvas krediidasutustest võetud laenujääk 2015. aasta üheteistkümne kuu jooksul 8%. Ajalooliselt madalad intressimäärad ja tugev pankadevaheline konkurents on mõjutanud positiivselt kohalikke ettevõtjaid.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2015	2014
Jätkuvad tegevused			
Intressitulu		22 436	15 594
Intressikulu		-3 678	-2 560
Neto intressitulu	5	18 758	13 034
Komisjoni- ja teenustasutulu		6 942	4 499
Komisjoni- ja teenustasukulu		-2 090	-1 166
Neto teenustasutulu	6	4 852	3 333
Netokasumõiglates väärtuses kajastatavate finantsvaradelt	10	44	338
Valuutakursi ümberhindlus		70	3
Muud finantstulud		1	0
Netokasum finantsvaradelt		115	341
Muud tulud		87	31
Tööjõukulud	7	-8 065	-6 067
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	7	-7 317	-5 434
Kasum enne laenude allahindluse kulu		8 430	5 238
Laenude allahindluse kulu	12	-670	-1 005
Aruandeperioodi puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt		7 760	4 233
Kasum lõpetatud tegevustelt	11	2 181	1 922
Aruandeperioodi puhaskasum		9 941	6 155
Muu koondkasum/-kahjum			
<i>Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:</i>			
Müügiootel investeeringud:			
Finantsvarade ümberhindlus	9	-17	21
Aruandeperioodi koondkasum		9 924	6 176
Puhaskasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		9 406	5 999
Mittekontrolliv osalus		535	156
Aruandeperioodi puhaskasum		9 941	6 155
Kokku koondkasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		9 389	6 020
sh jätkuvatelt tegevustelt		7 208	4 098
sh lõpetatud tegevustelt		2 181	1 922
Mittekontrolliv osalus		535	156
Aruandeperioodi koondkasum		9 924	6 176

Lisad lehekülgedel 15 kuni 63 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
Varad			
Nõuded keskpangale	8	199 844	45 427
Nõuded krediitiasutustele	8	11 442	22 482
Nõuded investeerimisühingutele	8	15 922	14 484
Müügiootel finantsvarad	9	3 508	4 273
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	10	99 511	138 290
Müügiks hoitavad varad lõpetatud tegevustelt	11	0	15 473
Laenu ja nõuded klientidele	12	405 410	297 980
Muud nõuded klientidele	13	970	361
Muud finantsvarad	14	940	783
Muud varad	14	525	702
Materiaalne põhivara	15	606	236
Immateriaalne põhivara	15	625	522
Varad kokku		739 303	541 013
Kohustused			
Klientide hoiused ja saadud laenu	16	644 767	479 117
Finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	10	89	302
Võlad hankijatele ja muud kohustused	17	18 078	4 233
Müügiks hoitavate varadega seotud kohustused	11	0	220
Allutatud kohustused	19	15 000	12 000
Kohustused kokku		677 934	495 872
Omakapital			
Aksiakapital	20	51 500	45 500
Kohustuslik reservkapital		419	118
Muud reservid	9	-23	-6
Jaotamata kasum/akumuleeritud kahjum		8 705	-704
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		60 601	44 908
Mittekontrolliv osalus		768	233
Omakapital kokku		61 369	45 141
Kohustused ja omakapital kokku		739 303	541 013

Lisad lehekülgedel 15 kuni 63 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.M.
 Kuupäev/date 09.03.2016
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LHV

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2015	2014
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		23 004	15 191
Makstud intressid		-3 618	-2 279
Saadud teenustasud		6 942	4 502
Makstud teenustasud		-2 090	-1 166
Muud saadud tulud		87	31
Makstud tööjõu kulu		-7 667	-5 875
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-6 519	-4 812
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust		10 139	5 592
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Kauplemisportfelli neto soetus ja müük		-16	-6
Laenud ja nõuded klientidele		-94 546	-109 004
Tähtajalised nõuded pankadele		1	-1
Kohustuslik reservkapital keskpangas		-1 640	-1 101
Tagatisdeposiidid		-157	-133
Muud varad		201	-400
Äritegevusega seotud kohustuste muutus:			
Klientide nõudmiseni hoiused		168 048	112 617
Klientide tähtajalised hoiused		-999	-6 920
Saadud laenud		5 645	14 666
Saadud laenude tagasimaksed		-7 221	-1 110
Kauplemiseks hoitavad finantskohustused õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande		-213	-131
Muud kohustused		13 705	730
Kokku äritegevuse rahavoog jätkuvatelt tegevustelt		92 947	14 796
Äritegevuse rahavoog lõpetatud tegevustelt		2 781	1 865
Neto rahavood äritegevusest		95 728	16 661
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	15	-1 271	-489
Müüdnud või lunastatud müügitoetuste investeeringud		782	7 730
Netosoetused ja -müügid õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeringutelt	10	38 805	-107 208
Investeeringute rahavood lõpetatud tegevustelt	11	61	0
Neto rahavood investeerimistegevusest		38 377	-99 967
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aksiakapitali sissevõetud	20	6 000	12 000
Allutatud kohustuste emiteerimine	19	7 000	8 000
Allutatud kohustuste lunastamine	19	-4 000	-6 000
Neto rahavood finantseerimistegevusest		9 000	14 000
Valuutakursi muutuse mõju raha ja raha ekvivalentidele		70	3
Raha ja raha ekvivalentide muutus		143 175	-69 303
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	8	77 895	147 198
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	8	221 070	77 895

Lisad lehekülgedel 15 kuni 63 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital					Mitte-kontrolliv osalus	Oma-kapital kokku
	Aktia-kapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Akumuleeritud kahjum/ jaotamata kasum	Kokku		
Saldo seisuga 01.01.2014	33 500	0	-27	-6 678	26 795	77	26 872
Kantud kohustuslikku reservkapitali (lisa 20)	0	118	0	-118	0	0	0
Aktiakapitali sissemakse (lisa 20)	12 000	0	0	0	12 000	0	12 000
Aktiaoptsioonid (lisa 20)	0	0	0	93	93	0	93
<i>Puhaskasum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>5 999</i>	<i>5 999</i>	<i>156</i>	<i>6 155</i>
<i>Muu koondkasum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>21</i>	<i>0</i>	<i>21</i>	<i>0</i>	<i>21</i>
2014 koondkasum kokku	0	0	21	5 999	6 020	156	6 176
Saldo seisuga 31.12.2014	45 500	118	-6	-704	44 908	233	45 141
Saldo seisuga 01.01.2015	45 500	118	-6	-704	44 908	233	45 141
Kantud kohustuslikku reservkapitali (lisa 20)	0	301	0	-301	0	0	0
Aktiakapitali sissemakse (lisa 20)	6 000	0	0	0	6 000	0	6 000
Aktiaoptsioonid (lisa 20)	0	0	0	304	304	0	304
<i>Puhaskasum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>9 406</i>	<i>9 406</i>	<i>535</i>	<i>9 941</i>
<i>Muu koondkahjum</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-17</i>	<i>0</i>	<i>-17</i>	<i>0</i>	<i>-17</i>
2015 koondkasum kokku	0	0	-17	9 406	9 389	535	9 924
Saldo seisuga 31.12.2015	51 500	419	-23	8 705	60 601	768	61 369

Lisad lehekülgedel 15 kuni 63 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad

LISA 1 Üldine informatsioon

AS-i LHV Pank (Pank) ja tema tütarettevõtte AS-i LHV Finance (koos Grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded, mis on koostatud seisuga 31. detsember 2015, on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. AS LHV Pank omab 65 %-list osalust AS-is LHV Finance.

AS LHV Pank (Pank) osutab pangateenuseid, finantsnõustamis-teenuseid ja väärtpaberivahenduse teenuseid Eesti, Läti (kuni 31.03.2016), Leedu ja kuni 9. jaanuarini 2015 Soome klientidele (lõpetatud tegevus). Klientide teenindamiseks on avatud esindused Tallinnas, Tartus, Riias (suletakse 31.03.2016) ja Vilniuses. Helsingis asuva LHV Panga filiaali äritegevus müüdi 2015. aasta jaanuaris. AS LHV Pank on aktsiaselts, mis on registreeritud Eesti Vabariigis ja mille ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. Seisuga 31.12.2015 on Grupi töötajate arv kokku

248, sh passiivseid töötajaid 13 (seisuga 31.12.2014: 208 töötajat, passiivseid töötajaid 12). AS LHV Finance pakub tarbimislaene eraisikutele ja jaemüüjatele järelmaksu teenust.

Käesolev konsolideeritud aastaaruanne (sh raamatupidamise aruanded) on juhatuse poolt heaks kiidetud 9. märtsil 2016. Konsolideeritud aastaaruanne esitatakse heaks kiitmiseks ainuaktsionäridele AS LHV Group. AS LHV Group üle olulist mõju omavateks osapoolteks on Rain Lõhmus, kellele kuulub 28,0% hääleõigusest ja Andres Viisemann, kellele kuulub 10,6% hääleõigusest (vt ka lisa 20).

Juhatus kinnitab konsolideeritud aastaaruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet mitte kinnitada. Nõukogu vastavat õigust ei oma.

LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on Grupis järjepidevalt kasutatud kõikidele aruandes toodud perioodidele ja konsolideeritavatele ettevõtetele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

2.1 Koostamise alused

Grupi 2015. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud kui mõnes allpool toodud arvestuspõhimõttes on kirjeldatud teisiti, näiteks "õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused", sh tuletisinstrumendid ja müügiotool finantsvarad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapiiride hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2015 ja lõppes 31. detsembril 2015. Raamatupidamise aastaaruande arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud Grupi aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2015 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende tõlgenduste mõjust Grupi aruannetele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2015.

IFRIC 21, "Maksud" (rakendub EL-is 17. juunil 2014 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Tõlgendus selgitab, kuidas kajastada kohustust tasuda maksu, mis ei ole tulumaks. Kohustuse kajastamine toimub kohustava sündmuse toimumisel; kohustav sündmus on maksukohustust sätestava seaduse poolt kindlaks määratud sündmus. Kohustust ei tekita fakt, et ettevõtte on majanduslikult sunnitud tegevust jätkama tulevikuperioodidel, või fakt, et ettevõtte koostab enda finantsaruandeid lähtudes tegevuse jätkuvuse eeldusest. Samad kajastamise põhimõtted rakenduvad vahe- ja aastaaruannetele. Selle tõlgenduse

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>09.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

LHV

rakendamine on vabatahtlik nende kohustuste osas, mis tekivad emissioonidega kauplemise skeemidest. Tõlgenduse rakendamisel ei ole olulist mõju Grupi finantsaruannetele.

“Muudatused IFRS-ides 2013” (rakendub EL-is 1. jaanuaril 2015 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatused hõlmavad muudatusi järgmistes standardides.

IFRS 1 järelduste alused (*basis for conclusions*) muudeti selgitamaks, et kui mingi standardi uus versioon ei ole veel kohustuslik, kuid on võimalik ennetähtaegselt rakendada, võib esmarakendaja kasutada kas vana või uut versiooni, eeldusel, et sama standardit rakendatakse kõikides esitatud aruandeperioodides.

IFRS 3 muudeti selgitamaks, et see ei rakendu ühegi IFRS 11-s määratletud ühisettevõtmise moodustamise puhul. Muudatus selgitab ka, et see rakendusala väljajätmine kehtib ühisettevõtmise enda aruandes.

IFRS 13 muudatus selgitab, et IFRS 13 portfellerand, mis lubab ettevõtetel mõõta finantsvarade ja finantskohustuste rühma õiglast väärtust netobaasil, kehtib kõikidele lepingutele, mis on IAS 39 või IFRS 9 rakendusala (sh lepingud mittefinantsvarade ostmiseks). Muudatuste rakendamisel ei olnud olulist mõju Grupi finantsaruannetele.

Ülejäanud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 1. jaanuaril 2015 algaval aruandeaastal, ei olnud olulist mõju Grupile.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2016 või hilisematel perioodidel ja mida Grupp ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“: (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmiskategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses
- varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande
- varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Võlainstrumendi klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud

soetusmaksumuses. Võlainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks derivatiivid). Varjatud („*embedded*“) derivatiive ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumendid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemis-eesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemis-eesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

IFRS 9 kehtestab uue mudeli väärtuse languse kahjumite kajastamiseks – oodatava krediidikahjumi mudeli. See on „kolmetasandiline“ lähenemine, mille aluseks on finantsvarade krediidikvaliteedi muutumine pärast esialgset arvelevõtmist. Praktikas tähendavad uued reeglid seda, et ettevõtetel tuleb finantsvarade, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, arvelevõtmisel kajastada koheselt kahjum, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediidikahjumiga (nõuded ostjatele puhul kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumiga). Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine, tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu eluea jooksul oodatavat krediidikahjumit, mitte 12 kuu jooksul oodatavat krediidikahjumit. Mudel sisaldab lihtsustusi rendi- ja ostjatele nõuete osas.

Riskimaandamisarvestuse nõudeid muudeti, et siduda raamatupidamisarvestus paremini riskijuhtimisega. Standard pakub ettevõtetele arvestuspõhimõtte valikut rakendada, kas IFRS 9 riskimaandamisarvestuse nõudeid või jätkata IAS 39 rakendamist kõikidele riskimaandamisinstrumentidele, kuna standard ei käsitle hetkel makro-riskimaandamisarvestust. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruannetele.

“Muudatused IFRS-ides 2012” (rakendub EL-is 1. veebruaril 2015 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatused hõlmavad muudatusi seitsmes standardis.

IFRS 2 muudeti, et selgitada „omandi üleandmise tingimuste“ mõistet ning et defineerida eraldi „tegevustulemusega seotud tingimus“ ja „teenuste tingimus“. Muudatus kehtib aktsiapõhistele maksete tehingutele, mille puhul võimaldamise kuupäev on 1. juulil 2014 või hiljem.

IFRS 3 muudeti selgitamaks: (1) kui kohustus maksta tingimuslikku tasu on finantsinstrument, klassifitseeritakse see kas finantskohustuse või omakapitalina vastavalt IAS 32 mõistetele; (2) kõik omakapitaliks mitte klassifitseeruvad tingimuslikud tasud – nii finants- kui mittefinantsinstrumendid – kajastatakse õiglases väärtuses igal aruandekuupäeval ning muutused õiglases väärtuses kajastatakse kasumiaruandes. IFRS 3 muudatused kehtivad äriühendustele, mille omandamiskuupäev on 1. juulil 2014 või hiljem.

IFRS 8 muudeti, nõudmaks (1) juhtkonna poolt ärisegmentide liitmisel tehtud otsuste avalikustamist, sh liidetud segmentide kirjeldust ja nende majanduslike näitajate kirjeldust, mida võeti arvesse, kui otsustati, et liidetud segmentidel on sarnased majanduslikud näitajad; ning (2) segmentide varade summa kokkuviimist ettevõtte varadega kui segmenti varade kohta avalikustatakse infot.

IFRS 13 järelduste alused (*basis for conclusions*) muudeti selgitamaks, et IFRS 13 avaldamisel teatud IAS 39 paragrahvide tühistamise eesmärgiks ei olnud eemaldada võimalust kajastada lühiajalisi nõudeid ja kohustusi arve summas, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline. IAS 24 muudeti, et lisada seotud osapooleks ettevõtte, mis osutab aruandvale ettevõttele või aruandva ettevõtte emaettevõttele võtmejuhtkonna teenuseid (e. „juhtimisettevõtte“), ning et nõuda juhtimisettevõtte poolt aruandvalt ettevõtelt teenuste eest võetud tasu summade avalikustamist.

Muudatuste rakendamisel ei olnud olulist mõju Grupi finantsaruandele.

“Muudatused IFRS-ides 2014” (rakendub 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatused hõlmavad muudatusi neljas standardis. IFRS 5 muudeti selgitamaks, et võõrandamise viisi muutus (ümber klassifitseerimine "müügiks hoitavatest varadest" "väljamaksmiseks/jaotamiseks hoitavateks varadeks" või vastupidi) ei tähenda, et toimuks muutus müügiplaanis või varade väljamaksmises/jaotamises ning seda ei tuleks sellise muutusena ka kajastada. IFRS 7 muudatus lisab juhiseid, mis aitavad juhtkonnal hinnata, kas üle kantud finantsvara teenindamise kokkulepe tähendab, et ettevõtte on varaga jätkuvalt seotud, et hinnata IFRS 7 avalikustamise nõuete rakendumist. Muudatus täpsustab ka, et IFRS 7-s toodud avalikustamise nõuded saldeerimiskokkulepete kohta ei rakendu otseselt kõikidele vahearuannetele, välja arvatud juhul kui avalikustamist nõuab IAS 34. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

“Avalikustamise projekt” – IAS 1 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudatused selgitavad standardi IAS 1 juhiseid olulisuse, info koondamise, vahesummade esitamise, finantsaruannete struktuuri ja arvestuspõhimõtete avalikustamise osas. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

IFRS 16 “Rendilepingud” (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmodeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadele varadele ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

“Avalikustamise projekt” – IAS 7 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Muudetud standard IAS 7 nõuab finantseerimistegevusest tekkinud kohustuste alg- ja lõppsaldo vahel toimunud liikumiste avalikustamist. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Uue standardi põhiprintsiibi kohaselt kajastatakse müügitulu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdüd kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Grupile.

2.2 Konsolideerimine

2015. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS LHV Pank (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtja AS LHV Finance finantsaruandeid.

Tütarettevõtjad on kõik majandusüksused, mille üle Grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuval kasumile ja ta saab mõjutada seda kasumi suurust, kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütarettevõtja soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetused). Soetusmaksumuseks loetakse omandamise kuupäeval makstava tasu (s.o. omandamise eesmärgil üleantava vara, võetud kohustuse ja omandaja poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide) õiglast väärtust. Omakapitaliinstrumentide emiteerimise tehingukulud kajastatakse omakapitali vähendamisenä, võlainstrumendi emiteerimise tehingukulud kajastatakse võlainstrumendi bilansilise väärtuse vähendamisenä ning kõik muud omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse kuludes. Ostumeetodi korral võetakse kõik omandatud tütarettevõtja eristatavad varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ostukuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes, sõltumata mittekontrolliva osaluse olemasolust.

Iga äriühenduse puhul teeb Grupp valiku, kas kajastada mittekontrolliva osalus omandatavas ettevõttes, mis annab selle omanikule õiguse proportsionaalsele osale ettevõtte netovarast selle likvideerimise korral, (a) õiglastes väärtuses või (b) mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast. Mittekontrollivaid osalusi, mis ei ole osalused enam käesoleval hetkel, mõõdetakse õiglastes väärtustes.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mittekontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab Grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustustes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eelnimetatud summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütarettevõtte netovarade õiglane väärtus, siis pärast juhtkonna poolt täiendavate hinnangute tegemist kõikide omandatud varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ja nende õiglaste väärtuste hindamise osas, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes.

Kõik omavahelised nõuded ja kohustused ning grupisisesed tehingud ja realiseerimata tulu Grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele.

Majandusaasta kestel soetatud tütarettevõtjate tulud ja kulud konsolideeritakse Grupi kasumi- ja muu koondkasumiaruandes alates omandamise hetkest kuni

majandusaasta lõpuni. Majandusaasta jooksul müüdn tütarettevõtjate tulemus konsolideeritakse kasumi- ja muu koondkasumiaruandes alates majandusaasta algusest kuni müügihetkeni.

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtja) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtja põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Tütarettevõtjate kajastamist käsitlevaid arvestuspõhimõtteid on emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisana, muudetud IAS 27 „Konsolideeritud raamatupidamise aruanded“ nõuetele vastavalt. Emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on lisatud käesolevasse konsolideeritud raamatupidamise aruandesse (vt lisa 25), on investeeringud tütarettevõtjate aktsiatesse kajastatud soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Mittekontrolliva osalus

Mittekontrollivat osalust näidatakse konsolideeritud kasumiaruandes Grupile otseselt või kaudselt mittekuuluvat osa tütarettevõtete puhaskasumist (kahjumist). Mittekontrolliva osalusena konsolideeritud finantsseisundi aruandes näidatakse omakapitali koosseisus eraldi real Grupi tütarettevõtete Grupiväliste aktsionäride või osanike osa tütarettevõtte omakapitalist. Mittekontrolliva osalus kajastatakse finantsseisundi aruandes eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist. Konsolideeritud kasumi- ja muus koondkasumiaruandes kajastatakse mittekontrolliva osaluse osakaal osa eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast osast.

2.3 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Grupi ettevõtete arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja –kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja –kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real „Valuutakursi ümberhindlus“.

Mitteonetaarsete varade, nagu investeringud omakapitali-instrumentidesse, mida kajastatakse õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande, valuutakursimuutuste mõju kajastatakse kasumiaruandes real "Valuutakursi ümberhindlus".

2.4 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid keskpangas ja teistes pankades ja investeerimisühingutes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.5 Finantsvarad

Grupp klassifitseerib finantsvarasid järgmistesse kategooriatesse:

- õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad
- lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud
- müügiotel finantsvarad
- laenud ja nõuded

Klassifitseerimine sõltub finantsvara soetuse eesmärgist. Grupi juhtkond määrab finantsvarade esmasel kajastamisel nende klassifitseerimise. Täiendav informatsioon lunastustähtajani hoitavate finantsinvesteeringute ümberklassifitseerimisest müügiotel finantsvaradeks on esitatud lisa 4. Alates 2013. aasta märtsist ei ole Grupil enam lunastustähtajani hoitavaid finantsinvesteeringuid, vt ka lisa 9.

IAS 39 kategooria		Klass (määratletud Grupis)		2015	2014
Finants- varad	Laenud ja nõuded	Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele		227 208	82 393
		Laenunõuded klientide vastu	Laenud juriidilistele isikutele	353 731	267 567
			Laenud eraisikutele	51 679	30 413
		Muud nõuded klientidele		970	361
		Muud finantsvarad		940	783
	Õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaberid	Aktsiad	43	27
			Noteeritud võlakirjad	99 468	138 263
			Tuletisinstrumentid	0	0
	Müügiotel finantsvarad	Investeeringuväärtpaberid	Noteeritud võlakirjad	3 508	4 273
	Lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud	Investeeringuväärtpaberid	Noteeritud võlakirjad	0	0

Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Finantsvaradena õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse

- kauplemise eesmärgil hoitavaid finantsvarasid (sh tuletisinstrumentid)
- finantsvarasid, mida nende esmasel kajastamisel on määratletud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaks

Finantsvarad kajastatakse **kauplemise eesmärgil hoitavaks**, kui need on soetatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiostmise eesmärgil lähitulevikus. Tuletisinstrumentid kajastatakse kauplemise eesmärgil hoitavaks, kui neid ei ole kajastatud riskimaandamisinstrumentidena.

Finantsvarade tavapäraseid oste ja müüke kajastatakse finantsseisundi aruandes väärtuspäeval. Sellesse kategooriasse

kuuluvad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses; tehingukulud kajastatakse otse kasumiaruandes. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse neid finantsvarasid jätkuvalt nende õiglasest väärtuses. Finantsvaradelt arvestatakse intressitulu korrigeeritud soetusmaksumuselt kasutades sisemist intressimäära ning kajastatakse kasumiaruandes intressitulude koosseisus. Finantsvarade õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumi või kahjumina aruandeperioodi kasumiaruandes netona real "Netokasum õiglasest väärtuses kajastatavatelt finantsvaradelt". Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade ostu ja müügi arvestusel kajastatakse soetatavate varade tehingu- ja bilansipäeva vahelisel perioodil toimunud väärtuse muutust aruandeperioodi kasumi või kahjumina, analoogselt Grupi omanduses olevate samasuguste finantsvarade kajastamisele. Dividenditulu finantsvaradelt, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kajastatakse

kasumiaruandes real „Dividenditulu“ siis, kui Grupil tekib õigus dividendide saamiseks.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärtpaberite puhul (st väärtpaberid, millele eksisteerib aktiivne turg) nende ostunoteering. Turul aktiivselt mittekaubeldavate investeeringute õiglase väärtuse hindamiseks kasutatakse alternatiivseid meetodeid nagu hiljutistes tehingutes kasutatud hind (kui tegu on turutingimustega), diskonteeritud rahavoogude meetod või optioonide hindamise mudelid.

Tuletisinstrumentid (forward-, swap- ja optioonitehingud) võetakse finantsseisundi aruandes arvele õiglases väärtuses tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Juhul, kui tuletisinstrumentid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse hindamiseks hindamismeetodeid. Kasumid/kahjumid tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulu või kuluna kasumiaruande real „Netotulem õiglases väärtuses kajastatavatelt finantsvaradelt“. Tuletisinstrumentid kajastatakse finantsseisundi aruandes varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansilisi varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidelt ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Finantsvarad, mis on soetamisel määratletud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande - finantsvarad klassifitseeritakse nimetatud kategooriasse, kui varade esmasel kajastamisel on need määratletud õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavateks ning muutused õiglases väärtuses kajastatakse järjepidevalt kasumiaruandes.

Finantsvara kajastatakse esmasel arvelevõtmisel finantsvarana õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kui teatud finantsvarade, nagu näiteks võla- või omakapitaliinstrumentide, õiglast väärtust hinnatakse kooskõlas dokumenteeritud riskipoliitika ja investeerimisstrateegiaga ning raporteerimine juhtkonnale toimub samadel alustel.

Lisas 3.6 on toodud finantsvarade õiglane väärtus.

(a) Lunastustähtjani hoitavad finantsinvesteeringud

Lunastustähtjani hoitavad finantsinvesteeringud on aktiivsel turul noteeritud finantsinstrumentid, millel on kindel tähtaeg ja mille osas panga juhatusel on kavatsus ja võimalus hoida neid lõpptähtjani. Nendeks ei ole:

- investeeringud, mis on soetusel defineeritud kui õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad;
- investeeringud, mis on klassifitseeritud kui müügiotool varad;

- investeeringud, mis vastavad laenude ja nõuete kriteeriumitele.

Need investeeringud on algselt arvele võetud õiglases väärtuses koos kõigi soetusega otseselt seotud kuludega ning edasi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressitulu lunastustähtjani hoitavatelt investeeringutelt kajastatakse kasumiaruandes intressitulude koosseisus. Allahindlused lahutatakse investeeringu bilansilisest väärtusest ja allahindluse kulu kajastatakse kasumiaruandes.

(b) Müügiotool finantsvarad

Müügiotool finantsvarad on finantsinstrumentid, mis on mõeldud määramata tähtjaga hoidmiseks, mida võidakse müüa vastavalt likviidsusvajadusele või muutustele intressimäärades, valuutakurssides või aktsiahindades. Müügiotool väärtpaberid kajastatakse õiglases väärtuses. Müügiotool finantsvaradena kajastatud võlakirjade intressitulu kajastatakse kasumiaruandes kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Muud müügiotool finantsvarade õiglase väärtuse muutused on kajastatud muus koondkasumis.

(c) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenuvõtted klientide vastu kajastatakse siis, kui Grupp annab võlgnikule raha kindlaksmääratavate maksetega noteerimata nõude vastu, mis ei ole tuletisinstrument, ilma kavatsuseta sellest tuleneva debitoorse võlgnevusega kaubelda. Laenud ja ettemaksed kajastatakse kuni nende tagasimaksmiseni või mahakandmiseni. Peale esmast arvelevõtmist kajastab Grupp laene ja ettemakseid korrigeeritud soetusmaksumuses (miinus põhiosa tagasimaksed ja vajadusel võimalikud allahindlused) ning arvestab järgmistel perioodidel intressitulu nõudelt kasutades sisemise intressimäära meetodit. Krediidkaartide puhul on finantsseisundi aruandes kajastatud laenuvõtja tegelik limiidi kasutus.

Kapitalirenditehinguteks loetakse renditehingut, mille korral kõik olulised vara kasutamisest tulenevad riskid ja hüved lähevad rendileandjalt üle rentnikule. Vara juriidiline omandiõigus võib rentnikule üle minna rendiperioodi lõppedes. Kapitalirenti kajastatakse finantsseisundi aruandes varana renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses (pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus), juhul kui see on madalam. Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendi nõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama.

Kui rendilepingu sõlmimisega kaasnevad teenustasud ja algsed otsesed kulud, võetakse need arvesse rendi sisemise intressimäära ja kapitalirendi nõude arvestusel. Nõude hindamise aluseks on lepinguliste kohustuste õigeaegne täitmine, rendiobjekti eeldatav turuväärtus ja täiendavad tagatised, kliendi finantspositsioon ja usaldusväärsus. Nõude allahindlus vähendab finantsseisundi aruandes vastava vara väärtust.

Tulenevalt lepingutingimuste olulistest muutustest kajastatakse restructureeritud laenuid uute laenudena juhul, kui on toimunud uue laenu väljastamine, sh olemasoleva laenu refinantseerimine või olemasoleva laenu suurendamine laenu põhiosa, intresside, viiviste või muude sellega seotud maksete tasumiseks. Laenuid, mille puhul toimub muude lepingutingimuste muutmine kliendi krediitkvaliteedi halvenemise tõttu ei vasta kajastamise lõpetamise kriteeriumile.

Nõuded klientidele tekivad klientidele teenuse osutamisest ja need võetakse algselt arvele õiglases väärtuses koos tehingukuludega ning kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit (miinus tagasimaksed ning allahindlus vara väärtuse langusest).

Laenude ja nõuete väärtuse langust hinnatakse vastavalt punktis 2.6. kirjeldatud põhimõtetele.

2.6 Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtuse langus

Finantsvarade väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes perioodil, mil kahjulik sündmus (või sündmused) leiab aset pärast vara esialgset arvelevõtmist ja see kahjulik sündmus (või sündmused) omab mõju finantsvara või finantsvarade grupi tuleviku rahavoole, mis on usaldusväärselt hinnatav. Kui Grupp hindab, et individuaalselt hinnatava finantsvara osas ei ole võimalik objektiivselt hinnata kahjuliku sündmuse (või sündmuste) toimumist, siis nimetatud finantsvara kaasatakse teiste sarnaste krediidiriski tunnustega finantsvarade gruppi ja hinnatakse allahindlusvajadust grupipõhiselt.

Grupp hindab riske, võttes arvesse kogu deebitori maksevõime kohta teada oleva informatsiooni ning kas on ilmnenud objektiivseid asjaolusid, mis viitaks väärtuse langusele (ostja finantsraskused, pankrot või võimetus täita oma võlakohustus Grupi ees).

Ettevõtluslaene, arvelduslaene ja liisinguid hinnatakse individuaalselt lähtudes peamiselt võlgnevuses nõuete ületähtaegsete päevade arvust ja tagatise realiseerimisväärtusest selle olemasolul. Muud kriteeriumid vara väärtuse võimaliku languse objektiivseks hindamiseks on ettevõtja majanduslik seisund, majandusharu olukord, laenuvõtja usaldusväärsus, tema juhtkonna kompetents ja muud faktorid.

Aktsiate või võlakirjade tagatisel väljastatud võimendus- ja repolaene nii juriidilistele kui füüsilistele isikutele hinnatakse individuaalselt lähtudes eelkõige tagatise turuväärtusest. Erasisikutele klientidele väljastatud tarbimislaene, eluasemelaene, krediitkaardilaene ja järelmaksulaene hinnatakse grupipõhiselt. Füüsilisest isikust laenusaaajate puhul hinnatakse laenulepingus fikseeritud kohustuste täitmise õigeaegsust, maksevõimet, tagatise väärtust, vanust, haridust, tööstaaži, säästmisharjumusi ja muid krediidiriski mõjutavaid tegureid.

Grupipõhise allahindluse otstarbel grupeeritakse finantsvarasid homogeensete krediidiriski tunnuste põhjal. Need tunnused on vajalikud hindamiseks selliste varagruppide tulevase rahavooge, mille puhul toimub võlgnike eeldatava maksekäitumise hindamine lepinguliste kohustuste õigeaegse ja täieliku täitmise osas. Grupipõhiselt allahinnatavate varagruppide tuleviku rahavoogu hinnatakse varade lepinguliste rahavoogude põhjal ning juhtkonna hinnangu põhjal nende varade ajaloolise makseviitumise jäämise ja laenukahjumite kohta. Ajaloolisi laenukahjumiteid korrigeeritakse kehtivate vaadeldavate andmete põhjal, kajastamaks hetke tingimuste mõju, mis ei mõjutanud seda perioodi, millel ajaloolised kahjumid tuginevad ja kõrvaldamaks nende möödunud perioodide neid mõjusid, mis hetkel ei esine. Grupp vaatab regulaarselt üle tuleviku rahavoogude hindamise meetodeid ja eeldusi, et vähendada võimalikke erinevusi kahjuhinnangute ja tegelike kahjude vahel.

Juhul, kui korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatav varasemalt allahinnatud finantsvara lepingutingimusi muudetakse või toimub muu muutus seoses võlgniku finantsraskustega, leitakse allahindlus kasutades enne lepingutingimuste muutmist kehtinud esialgse sisemise intressimääraga. Muudetud lepingutingimustega vara kajastamine lõpetatakse ning kajastatakse uus vara õiglases väärtuses ainult juhul, kui varaga seotud riskid ja hüved oluliselt muutusid. Viimane on tavaliselt hinnatav olulise erinevusega vara esialgsete rahavoogude ja uute tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuses.

Vara väärtuse langused kajastatakse alati läbi allahindluskonto, milleks on vara jääkväärtuse allahindamine eeldatavate tulevaste rahavoogude (mis ei sisalda veel toimumata tulevase krediitkahjumite) nüüdisväärtuseni, kasutades diskonteerimiseks laenu esialgset sisemist intressimäära. Tagatisega kaetud finantsvarade tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse arvutamisel võetakse arvesse ülevõetavast tagatisest eeldatavalt saadavad rahavood, millest arvestatakse maha tagatise saamise ja müügiga seotud kulud, olenemata kas tagatise ülevõtmine on tõenäoline. Vara väärtuse langused kajastatakse kasumiaruandes real „Laenude allahindluse kulu“.

Juhul, kui nõuete hindamise aluseks olevad asjaolud muutuvad (kliendi krediidiareingu paranemine) ning muutust on võimalik objektiivselt seostada peale vara väärtuse langust toimunud

sündmusega, tühistatakse eelnevalt kajastatud allahindlus vähendades aruandeaastal kasumiaruande allahindluse kontot. Kasumiaruandes kajastatakse allahindluse tühistamine tuluna real „Laenude allahindluse kulu“.

Ebatõenäoliselt laekuvad laenu kantakse finantsseisundi aruandest maha vastava laenu allahindluse arvelt, kui kõik laenu sissenõudmisega seotud protseduurid on lõpetatud ning täpne laenu saadav kahjum selgunud. Varasemalt finantsseisundi aruandest välja kantud laenude hilisemad laekumised krediteeritakse kasumiaruandes allahindluse konto vähendamisenä.

Intressitulu laenudelt on kajastatud kasumiaruandes real „Intressitulu“.

2.7 Lõpetatud tegevusvaldkonnad

Lõpetatav tegevusvaldkond on grupi komponent, mis bilansipäeva seisuga liigitatud müügiks hoitavaks ja esindab eraldi olulist äritegevusvaldkonda või äritegevuse geograafilist piirkonda ning on osa eraldiseisvast koordineeritud plaanist realiseerida üksik oluline äritegevusvaldkond või äritegevuse geograafiline piirkond. Põhivara või müügigrupp liigitatakse müügiks hoitavaks, kui selle bilansiline jääkmaksumus kaetakse peamiselt müügitehinguga, mitte jätkuva kasutusega, ja müük on väga tõenäoline 12 kuu jooksul. Müügiks hoitavate varade gruppi kajastatakse bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. 2014. aasta lõpus müügiootel varadena arvele võetud Soome filiaali varade bilansiline väärtus vastab nende õiglasele väärtusele. Lõpetatud tegevusvaldkonna tulemus ja rahavood näidatakse eraldi jätkuvate tegevusvaldkondade tulemustest ja rahavoogudest ning vastavalt korrigeeritakse ka võrdlusandmeid. Grupisisesed tehingud lõpetatava ja jätkuvate tegevusvaldkondade vahel elimineeritakse vastavalt sellele, kas tehingud jätkuvate ja lõpetatava tegevusvaldkonna vahel jätkuvad ka pärast müügitehingut.

2.8 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Grupi enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ning sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%, rendipinna parendustele kas 20% aastas või amortiseerimist rendiperioodi pikkuse jooksul, sõltuvalt kumb on lühem. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi materiaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid kohealt alla hinnatud nende kaetavale väärtusele kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse jääkväärtuse lahutamisel müügist saadud summadest, on kajastatud kasumiaruandes ridadel „Muud tulud“ ja „Administratiiv- ja muud tegevuskulud“.

2.9 Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad ja mille hulka hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse koondkasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus.

2.10 Finantsgarantiid ja tegevusgarantiid

Grupp väljastab finantsgarantiid ja võtab kohustusi väljastada laene. Finantsgarantii lepingud nõuavad garantii andjalt ettenähtud maksete tegemist, kui klient ei ole täitnud võlakohustuse tingimusi kolmanda osapoole ees ning finantsgarantiid kannavad krediidiriski nagu antud laenud. Finantsgarantiid võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses (lepingu väärtus) garantii andmise päeval. Seejärel garantii jääkväärtus amortiseeritakse lineaarselt garantii eluea jooksul, välja arvatud juhul, kui on muutunud tõenäoliseks, et Grupil on kohustus välja anda laen ning ei planeerita nimetatud laenu koheselt peale väljastamist müüa. Sellistel juhtudel laenu esmasel kajastamisel garantiitasud kajastatakse laenu jääkväärtuse osana. Igal bilansipäeval hinnatakse garantiist tulenevaid kohustusi kõrgemas kahest, kas lineaarselt amortiseeritud garantiitasu jääkväärtus või juhtkonna hinnangust garantiilepingust tulenevate kohustuste arveldamiseks.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis pakuvad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingulisi kohustusi. Sellised lepingud kannavad lisaks krediidiriskile ka mitte-finantsilist tegevuse riski. Tegevusgarantiid võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses, mis tavapäraselt võrdub saadud teenustasudega. Tasude summa amortiseeritakse lineaarselt lepinguperioodi vältel. Iga aruandeperioodi lõppedes hinnatakse tegevusgarantiid kas (i) algselt arvele võetud tasude amortiseerimata jäägi ulatuses või (ii) parima hinnangu alusel, milline on tänasesse väärtusesse diskonteeritud lepingu lõpetamise potentsiaalne kulu iga aruandeperioodi lõppedes; sõltuvalt kumb on kõrgem. Kui Grupil on lepinguline õigus kliendilt sisse nõuda garantiilepingu alusel täitmiseks kulunud summast, võetakse sellised summad garantii saajale rahalise kahju korvamise hetkel arvele kui laenuõuded.

2.11 Finantskohustused

Grupp klassifitseerib finantskohustused 2 kategooriasse:

- finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande
- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustused

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande finantskohustuse (tuletisinstrument) kajastamist vaata arvestuspõhimõtte 2.5. a). Kõigi muude finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Klientide deposiidid võetakse arvele väärtuspäeval õiglasest väärtuses, miinus tehingukulud, ning edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Klientide hoiused ja saadud laenud”, sh kajastatakse samal real tekkepõhiselt arvestatud intressikohustusi. Tekkepõhiselt arvestatud intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Võetud laenud, emiteeritud võlaväärtpaberid ja sarnased allutatud kohustused võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Allutatud kohustuseks loetakse kohustusi, mis krediitiasutuse likvideerimise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamist. Muud finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustused) võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

2.12 Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustusi kui Eesti Vabariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustust bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustusele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjatele kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustusena ning kasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Pangal puudub juriidiline või faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

2.13 Aktsiapõhised maksed

Ettevõtte emaeetvõtte AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsiooniprogrammi, mille järgi emaeetvõtte tasub oma tütarettevõtete töötajatele nende teenuste eest väljastades optsioone AS LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsioonide õiglase väärtus kajastatakse optsiooniprogrammi kehtivuse jooksul ettevõtte tööjõukuluna ning omakapitali (jaotamata kasumi) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsioonide õiglase väärtuse alusel optsioonide väljastamise hetkel. Optsioonide õiglase väärtus on leitud:

- arvestades optsiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja turuga mitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks ettevõtte

kasumlikkus ja kasvuesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab ettevõtte, kui palju optsoone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsoonide väljastamise tingimustest. Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis.

Optsoonide väljastamist LHV Group tasandil tema tütarettevõtete töötajatele käsitletakse, kui kapitali sissemakset tütarettevõttesse. Optsoonide õiglase väärtuse kulu kajastatakse optsooniperioodi vältel emaettevõtte eraldiseisvas finantsseisundi aruandes tütarettevõtte investeringu suurendamisena ning krediteeritakse omakapitalis. Vastavalt optsoonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsoonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalkindlustusmaksu kulu.

2.14 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik alus või mis tulenevad Grupi senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad tõenäoliselt ressurssidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustuse rahuldamiseks) ja mille summa suurus on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle. Eraldiste kulu ja eraldiste bilansilise maksumuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei moodustata äritegevuse tulevaste perioodide kahjumite katmiseks.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muude tingimuslike kohustuste osas (garantiid, v.a. finantsgarantiid, ja muud kohustused), mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulud ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Tingimuslikud kohustused võivad ajas muutuda esialgselt ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid

järjepidevalt portfelli põhiselt tuvastamaks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustusest on tõenäoliselt Grupil vaja varast loobuda. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustusena kajastatud kohustise või mitmete kohustiste tulemusena peab ettevõtte varast loobuma, võtab Grupp arvele eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimus (välja arvatud väga harvadel juhtudel kui kohustusega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata).

2.15 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustuste eristamine

Varad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist Grupi jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist. (vt lisa 3.4)

Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või Grupil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Saadud laene, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena saadud laene, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõigi pikaajaliste varade ja kohustuste kohta on vastav pikaajaline osa eraldi välja toodud raamatupidamise aastaaruande vastava lisa juures (vt lisa 3.4).

2.16 Tulud ja kulud

Tulud ja kulud on kirjendatud tekkepõhise arvestusprintsipi alusel. Tulu kajastatakse siis, kui on tekkinud põhjendatud eeldus, et tehingust tulenevad hüved laekuvad Grupile, tulu on usaldusväärselt määratav ning teenused on Grupi poolt osutatud. Grupi tavapärase äritegevuse käigus teenitud tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Kulud kajastatakse kui Grupil on tekkinud kohustus vastava kulu osas ja/või kui Grupp on saanud kaupu või teenuseid, ja viimane on varasem.

Teenustasutulud (ka kontohalduse ja portfelli halduse tasud) kirjendatakse raamatupidamises siis, kui teenus on osutatud ja Grupil on tekkinud summale nõudeõigus. Laenude kohustistasud, mis on seotud antud laenude väljavõtmata osaga ja mille tasu muutub vastavalt väljavõtmata osa suurusle, kajastatakse teenustasutuluna perioodi jooksul, mil täiendava laenusumma väljavõtmist on kliendile võimaldatud. Nõustamisteenuste käigus saadavad teenustasutulud

kolmandatelt osapooltelt (müügi- ja ostunõustamised, osaluste omandamised jms) kajastatakse üldjuhul lepingu aluseks oleva tehingu toimumisel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Portfelli halduse, muude nõustamisteenuste tasud ning investeerimisfondide tegevusega seonduvad varahaldustasud kajastatakse vastavalt lepingule, tavaliselt teenuse osutamise perioodi jooksul. Samu arvestuspõhimõtteid kasutatakse ka pikema perioodi jooksul osutatavate varahalduse, finantsplaneerimise ja kontohalduse teenuste osas. Tulemusega seotud tasud või tasu osad kajastatakse siis, kui vastavad tulemusega seotud kriteeriumid on täidetud või lähtudes valmidusastme meetodist. Muud ühekordsed tehingutulud ning muud tulud kajastatakse tekkepõhiselt vastava tehingu toimumise hetkel.

Teenustasukulu kajastatakse peale teenuse saamist ja kui kohustus on tekkinud.

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes kõikide instrumentide osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit või õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate võlakirjade osas. Õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate võlakirjade tehingu kulud on osa sisemise intressimäära arvestusest.

Sisemise intressimäära meetod on finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt eeldatava tulevase rahavoo läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustuse bilansilise väärtuseni. Sisemise intressimäära arvutamisel hindab Grupp rahavooge arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevase krediidikahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik lepingulised olulised pooltevahelised tasutud või saadud teenustasud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks, tehingukulud ja kõik muud täiendavad maksed või mahaarvamised. Kui nõude puhul tekib vajadus allahindluseks, siis vähendatakse nõude bilansilist väärtust tema kaetava väärtuseni, milleks on eeldatavad rahavood diskonteerituna esialgse sisemise intressimääraga ning jätkates intressitulu kajastamist järgnevatel perioodidel vähendades allahindlust. Kui finantsvara või rühm sarnaseid finantsvarasid on vara väärtuse languse tõttu alla hinnatud, kajastatakse neilt tekkivat intressitulu kasutades sama intressimäära, millega diskonteeriti tuleviku rahavoogusid leidmaks vara väärtuse langusest tekkinud kahju.

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks ning majandusliku kasu saamine on tõenäoline.

2.17 Varahaldusteenused

Grupp tegeleb varahaldusteenuste pakkumisega (lisa 21). Selliseid varasid, mille on Grupile hallata andnud kolmandad osapooled ja mis ei kuulu Grupile, kajastatakse bilansiväliselt. Antud varade haldamisest ja hoidmisest saadakse teenustasu ja Grupile nendega krediidi- ega tururiske ei kaasne.

2.18 Rendiarvestus – Grupp kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised materiaalse põhivara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. Grupp kasutab kasutusrenti peamiselt ruumide rentimiseks. Rendikulud kajastatakse kasumiaruande real „Administratiiv- ja muud tegevuskulud”.

2.19 Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte tulumaks Eestis

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ja kohustusi. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks alates 1.1.2015 on 20/80 (kuni 31.12.2014 21/79) väljamakstavalt netosummal. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluna. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Ettevõtte tulumaks teistes riikides

Vastavalt kohalikele tulumaksuseadustele maksustatakse Lätis, Leedus ja Soomes ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksuga.

Ettevõtte tulumaksu määr	2015	2014
Läti	15%	15%
Leedu	15%	15%
Soome	20%	20%

Edasilükkunud tulumaks on arvestatud kõikidelt olulistelt ajutistelt erinevustelt maksuarvestuse ja konsolideeritud finantsaruandes kajastatud vara ja kohustuste bilansiliste

väärtuste vahel. Põhilised ajutised erinevused tekivad põhivara amortisatsioonist ja edasikantavast maksukahjumist. Edasilükkunud tulumaks arvutatakse kehtivate või eeldatavalt kehtivate maksumääradega, mis on rakendatavad nendel perioodidel, kui ajutised erinevused või maksukahjumid realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvara ja kohustused on tasaarveldatud ainult ühe Gruppi kuuluva äriühingu piires. Edasilükkunud tulumaksuvara ajutistelt erinevustelt ning maksukahjumitelt kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult siis, kui on tõenäoline, et see realiseerub läbi maksustatava kasumi tekke tulevikus. Edasilükkunud tulumaks arvestatakse ajutistelt erinevustelt investeeringutest tütarettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui ajutise erinevuse realiseerumine on Grupi kontrolli all ja ajutise erinevuse realiseerumine lähitulevikus on ebatõenäoline.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisas 20.

2.20 Varade ja kohustuste saldeerimine

Finantsvarade ja -kohustuste vahel tehakse netoarvestusi ja netosumma kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks eksisteerib juriidiline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida netobaasil või samaaegselt. Täpsem informatsioon on toodud lisas 3.8.

2.21 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

LISA 3 Riskide juhtimine

Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Oma igapäevastes toimingutes puutub Grupp kokku mitmete riskidega. Grupi riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta ning juhtida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimine baseerub Grupi tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelvalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud sise-eeskirjades. Vastavalt kehtestatud kapitalijuhtimise põhimõtetele peab riskide katteks Grupil olema piisavalt kapitali.

3.1 Kapitali juhtimine

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel on:

- ✓ tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- ✓ säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- ✓ täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorgani poolt.

Grupi poolt hallatav kapital 31.12.2015 seisuga oli 75 113 tuhat eurot (31.12.2014: 56 485 tuhat eurot). Kapitali eesmärkide määramisel lähtutakse nii regulatiivsetest miinimumnõuetest, kui ka sisemisest täiendavast puhvrast.

Grupp jälgib oma kapitali planeerimisel alljärgnevaid üldpõhimõtteid:

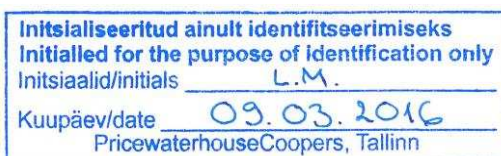
- Grupp peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, omades vajalikku kapitalivaru, mis tagab majandusliku säilimise ja võimaldab finantseerida uusi kasumlikke kasvuvõimalusi;
- Kapitali juhtimisel on põhitähelepanu esmase tasandi omavahenditel, sest ainult esmase tasandi omavahendid omavad kahjumite absorbeerimise võimet. Kõik muud kasutatavad kapitalikihid on sõltuvuses esmase tasandi omavahendite mahust;
- Grupi kapitali saab jagada: 1) reguleeritud miinimumkapital ja 2) grupi poolt hoitav kapitalivaru. Täitmaks oma pikaajalisi majanduslikke eesmärgi peab Grupp püüdlema ühelt poolt reguleeritud miinimumkapitali proportsionaalse vähendamise suunas (läbi riskide vähendamise ja kõrge läbipaistvuse). Teiselt poolt peab Grupp püüdlema piisava ja konservatiivse kapitalivaru suunas, mis tagab majandusliku säilimise ka ränga negatiivse riskistsenaariumi korral;
- Grupi poolt seatud riskiisu on oluline sisend kapitali planeerimisele ja kapitali eesmärkide seadmisele. Kõrgem riskiisu tähendab kõrgema kapitalivaru hoidmist.

Omavahendid	31.12.2015	31.12.2014
Sissemakstud aktsiakapital	51 500	45 500
Kasumi arvel moodustatud reservid	396	118
Eelmiste perioodide jaotamata kahjum	-1 099	-6 796
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-626	-522
Aruandeperioodi kasum	9 406	5 999
Mittekontrolliv osalus	535	186
Esimese taseme omavahendid kokku	60 113	44 485
Allutatud kohustused	15 000	12 000
Teise taseme omavahendid kokku	15 000	12 000
Kokku neto-omavahendid	75 113	56 485
Kapitali adekvaatsus (%)	19,21	19,03
Esimese taseme kapitali suhtarv (%)	15,38	14,99

Krediidiasutuse omavahendid peavad igal hetkel olema võrdsed või ületama krediidiasutuste seaduses sätestatud aktsiakapitali (5 miljonit eurot) minimaalsuurust. 2014. aasta alguses hakkas Euroopa Liidus pankade ja investeerimisühingute kapitalile kehtima uus õigusraamistik (CRD IV/CRR), mis põhineb suures osas Baseli pangandusjärelevalve komitees kokkulepitud, nn Basel III raamistikul. Uue reeglistiku eesmärk on tugevdada finantssektori vastupidavust majandusšokkidele ja tagada selle abil majanduse piisav ning jätkusuutlik rahastamine. Oluliste

muudatustena näevad uued nõuded krediidiasutustele ette varasemast rohkema ja kvaliteetsema kapitali hoidmist ning ühtlustatud raamistikku likviidsuspuhvrite kujundamiseks. Uues kapitalinõuete direktiivis on määratletud ka makrofinantsjärelevalve meetmed, millega liikmesriigid saavad ohjeldada tsüklit võimendavat krediidiasutuste käitumist ning leevendada turustruktuurist tulenevaid riske.

Otsekohalduva määrusega kohustatakse kõiki Euroopa Liidus tegutsevaid krediidiasutusi (ja neid konsolideerivaid valdus-

LHV

ettevõtteid) ning investeerimisühinguid hoidma riskivarade suhtes 4,5% ulatuses esimese taseme põhiomavahendeid (CET 1 – common equity tier 1) ning 6,0% ulatuses esimese taseme omavahendeid (Tier 1 kapital). Kogu kapitalinõue (CAD), mis sisaldab nii esimese taseme kui ka teise taseme omavahendeid, jääb seni kehtinud 8,0% juurde.

Lisaks ühtsetest reeglitest lähtuvatele põhinõuetele on direktiiviga määratletud kapitalipuhvrite kujundamise põhimõtted.

Eestis on lisaks omavahendite baasnõuetele krediidasutustele kehtestatud kapitali säilitamise ning süsteemse riski puhvrid, vastavalt 2,5% (määratud Finantsinspektsiooni poolt) ning 2,0% (määratud Eesti Panga poolt). Kuna nimetatud puhvrid lisanduvad nii Tier 1 kui ka kogu omavahendite baasnõuetele, on minimaalne Tier 1 nõue Eestis 10,5% ning kogu omavahendite nõue 12,5%. Viimasele lisandub veel krediidasutuse spetsiifiline täiendav Pillar 2 nõue.

Ülevaade kapitalinõude kujunemisest on toodud alljärgnevas tabelis:

Nõuded	CET 1	Tier 1	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Kapitalisäilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemse riski puhver	2,00%	2,00%	2,00%
Minimaalne regulatiivne nõue	9,00%	10,50%	12,50%

Igal aastal kinnitab panga nõukogu kapitaliseerituse eesmärgid ja kapitali adekvaatsuse sihttaseme katmaks võimalikke riske. Samuti viiakse igal aastal läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Kapitali adekvaatsust ja seaduses ette nähtud kapitali kasutamist jälgib finantsosakond. Järelevalveorganile esitatakse regulaarselt aruandlus krediidasutusele kehtestatud usaldatavusnormatiivide nõuete ning riskide katmiseks vajalike kapitalinõuete täitmise kohta. LHV kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit. Pank on aruandeaastal ning võrreldaval perioodil täitnud kõiki kapitalinõudeid.

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 8)	227 208	82 393
Finantsvarad õiglasest väärtusest (võlakirjad) (lisa 9, lisa 10)	103 019	142 563
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	405 410	297 980
Muud nõuded klientidele (lisa 13)	970	361
Muud finantsvarad (lisa 14)	940	783
Varad kokku	737 547	524 080
Lõpetatud äritegevuse laenud ja nõuded klientidele (lisa 11)	0	15 413
Bilansivälised kohustused (lisa 22), v.a tegevusgarantiid	131 065	79 985
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	868 612	619 478

3.2 Krediidirisk

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt endale võetud kohustusi Grupi ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, tuletisinstrumentidest, panga- ja teiste finantsinstitutsioonide deposiitidest, võlakirjadest, kõige rohkem aga klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest, antud garantiidest ja muudest nõuetest ning väljastamata laenudest. Krediidiriski alandamiseks analüüsib Grupp nii klientide kui ka äripartnerite majandustegevust ja finantsseisu. Pärast laenu väljastamist jälgitakse regulaarselt kliendi maksevõimet ja tagatise väärtust.

3.2.1 Krediidiriskide jaotus

Grupp jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgnevasse olulisematesse kategooriatesse:

- võlakirjad
- laenud ja nõuded keskpangale ja krediidasutustele (tabelites kasutatud „pankadele“) ja investeerimisühingutele
- finantsvõimenduslaenud (laenud aktsiate või võlakirjade tagatisel), sh repolaenud
- ettevõtuluslaenud ja arvelduskrediit ettevõtetele
- tagatiseta tarbimislaenud
- krediitkaardid ja eraisikute arvelduskrediit
- liising
- järelmaks
- hüpoteeklaenud
- finantsgarantiid
- valmisolekulaenud

a) Võlakirjad

Võlakirjade krediidiriski võtmisele kehtestatakse limiidid vastavalt emitendi reitingule krediidikomitees. Limiitide piires otsustab investeringud riski ja kapitali komitee või selleks volitatud töötajad.

Võlakirjadest tulenevad põhiosa ja tekkepõhised intressinõuded ei ole tähtaega ületanud.

Vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele jagunevad Grupi õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (FVTPL) ja müügiootel (AFS) võlakirjaportfell järgnevalt:

Reitinguklass	FVTPL				Kokku 31.12.2015	FVTPL				Kokku 31.12.2014
	Investee- rimis- portfell	Likviid- sus- portfell	Kauple- mis- portfell	AFS		Investee- rimis- portfell	Likviid- sus- portfell	Kauple- mis- portfell	AFS	
AAA	43 041	44 208	0	2 910	90 159	18 414	92 231	0	3 261	113 906
AA- to AA+	0	2 078	0	0	2 078	1 001	12 152	286	0	13 439
A- to A+	6 948	0	51	598	7 597	3 551	0	2 543	609	6 703
BBB- to BBB+	0	0	2 148	0	2 148	4 823	0	3 262	403	8 488
B- to BB+	994	0	0	0	994	0	0	0	0	0
Kokku (lisa 9, 10)	50 983	46 286	2 199	3 508	102 976	27 789	104 383	6 091	4 273	142 536

b) Laenud ja nõuded pankadele ning investeerimisühingutele

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest, mida hoitakse keskpangas, teistes korrespondentpankades ning investeerimisasutustes, kannab oma olemuselt juhtkonna

hinnangul madalat krediidiriski. Laenud ja nõuded keskpangale, krediidiasutustele ja investeerimisühingutele ei ole tähtaega ületanud. Vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele on Grupi vahendid hoiustatud (keskpank on reitinguta) järgnevalt:

Reitinguklass	Krediid- asutused	Investeerimis- ühingud	Kokku 31.12.2015	Krediid- asutused	Investeerimis- ühingud	Kokku 31.12.2014
Keskpank (Eesti Pank)	199 844	0	199 844	45 427	0	45 427
AA- kuni AA+	0	0	0	1 899	0	1 899
A- kuni A+	4 385	15 785	20 170	18 145	14 268	32 413
BBB kuni BBB+	233	0	233	164	0	164
Reitinguta	6 824	137	6 961	2 274	216	2 490
Kokku (lisa 8)	211 286	15 922	227 208	67 909	14 484	82 393

c) Finantsvõimenduslaenud

LHV Pank annab klientidele võimenduslaene aktsia- või võlaväärtpaberite tagatisel ehk võimaldab finantsvõimendust. Laenu maksimaalne summa sõltub investeerimiskontol hoitavate tagatisvarade turuväärtusest ja LHV Panga poolt määratud üldisest limiidist, milleks on 100 tuhat eurot (või selle ekvivalent välisvaluutas) kliendi kohta. Piimäär ületavate laenude väljastamine eeldab kliendi poolt tagatiseks pakutava portfelli analüüsi ja otsustus kuulub krediidikomitee pädevusse. LHV Panga poolt tagatisena aktsepteeritavate turukõlblike finantsinstrumentide loetelu ja tagatismäärad on avaldatud LHV Panga kodulehel www.lhv.ee. Võimenduse laenuga seotud risk on maandatud tagatiseks nõutavate finantsinstrumentide väärtuse pideva jälgimise kaudu. Grupp on kehtestanud piisavalt

konservatiivsed laenu ja tagatisvarade väärtuse suhte piirmäärad. Tagatisvarade väärtuse langemisel alla kehtestatud piirmäära on LHV Panga õigus nõuda kliendilt lisatagatise andmist kontole või teostada ilma kliendi tehingukorralduseta kliendi kontol laenu tagastamist, likvideerides selleks tagatisvara. Detailsem info laenude krediidikvaliteedi kohta vt lisa 3.2.2.

Finantsvõimenduse laenude krediidiriski hindamiseks teostatakse stressiteste võimaliku kahju määramiseks tagatisvarade väärtuste muutuste korral ning muude laenude krediidiriski hindamiseks hinnatakse laenusaja maksejõuetuse tekkimise tõenäosust, tagatisega katmata laenu suurus maksejõuetuse tekkimise hetkel ja sellest tulenevat oodatava kahju suurus. Vajadusel otsustatakse täiendava riskikapitali hoidmine krediidiriskide katteks.

LHV Pangal ei olnud seisuga 31.12.2015 ühtegi finantsvõimenduslaenu (31.12.2014: 18 tuhat eurot).

d) Ettevõtluslaenuid ja arvelduskrediit ettevõtetele

Ettevõtluslaenusid hinnatakse individuaalselt. Igale kliendile määratakse krediitireiting vahemikus 1-13, kus 1 tähendab madalaimat maksejõuetuse tõenäosust ning 13 viitab maksejõuetusele. Krediitireiting määratakse kliendile finantsseisu ja äririski hinnangu koostmõjul. Finantsseisu alusel arvutatakse kliendile finantsreiting, keskendudes ettevõtte varade ja kohustuse struktuurile, kasumlikkusele, rahavoogudele ning prognoositavatele tulemustele. Finantsanalüüsi rõhk on suunatud tulevikku laenuvõtmise järgsele perioodile. Finantsanalüüsiga paralleelselt analüüsitakse ettevõtte äririski, sh juhtkonda ja omanikke, turuolukorda ja konkurentsi, tegevuse hajutatust ja tegevusajalugu, informatsiooni kvaliteeti ning varasemat maksekäitumist. Konsolideerimisgruppide puhul hinnatakse kogu grupi krediidiriski. Krediitireitingu määrab krediidianalüütik ning selle kinnitab krediidi juht, kuid lõplik riskivõtmine otsustatakse krediitikomitees ühehäälsel otsusel.

Nõuded laenu tagatistele on kehtestatud AS LHV Group krediitipoliitikas ning täpsustatud Panga Krediidiriski juhtimise eeskirjas. Alati eelistatakse tagatist, mille puhul tagatise väärtuse ja kliendi maksejõuetuse riski vahel ei ole tugevat korrelatsiooni. Üldjuhul peab panditud vara olema kindlustatud, tagatise eluiga peab olema pikem kui laenu lõplik tagasimakse tähtaeg ja tagatisvara turuväärtus peab ületama laenujääki.

Iga kliendi kohta teostatakse peale laenu väljastamist järelmonitooringut tema finantsseisundi kohta vähemalt kord kvartalis. Vähemalt kord aastas vaadatakse üle kõik kliendihinnangud. Detailsem info laenu krediitkvaliteedi kohta vt lisa 3.2.2. Seisuga 31.12.2015 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 0,6% ettevõtluslaenudest ja arvelduskrediidist ning nendega seotud intressinõuetest (31.12.2014: 0,7%).

e) Tagatiseta tarbimislaenuid

Kuna tarbimislaenuid on homogeenised, siis võimalikud krediitkajumitest tulenevad allahindlused arvutatakse nende homogeensete laenu ajaloalise maksekäitumise baasil ning allahindlusmäära rakendatakse bilansipäeva portfelli. Grupipõhise allahindluse otstarbel grupeeritakse nõuded homogeensete krediidiriski tunnuste põhjal alamklassidesse, arvestades klientide maksepraktikat, makseviivitus olnud aega ja kohtutäiturile antud laenu puhul menetluses olnud aega. Grupp on sõlminud lepingud, mille kohaselt tähtaega ületavad tarbimislaenu müüakse maha – tavaliselt siis, kui laenu tähtaega on ületatud 70 päeva. Grupeeritud nõuete puhul on allahindluse suuruseks antud grupi kuuluvate nõuete jääkväärtuse ning grupi allahindluse protsentuaalse määra korutus. Raamistik põhineb klassikalisel meetodil, kus leitakse

laenu makseviivituse tõenäosus (PD ehk probability of default), kahjumäär antud makseviivituse korral (LGD ehk loss given default) ning laenu suurus makseviivituse hetkel (EAD ehk exposure at default). EAD koosneb siinkohal kahest komponendist, olemasolevast nõude suurusel ning hinnangulisest täiendava limiidi kasutusele võtmise suurusel. Viimase arvutamiseks on mudelisse sisse toodud krediidi ümberarvestamise koefitsient CCF (*credit conversion factor*). Tarbimislaenuid jaotatakse iga tootegrupi lõikes töötavateks (alla 90 päeva makseviivitus ja mittetöötavateks (üle 90 päeva makseviivitus ja/või lõpetatud) ja ebatõenäoliselt laekuvateks (esialgne laenugraafik on läbi saanud ja järjepideva 6-kuulise perioodi jooksul ei ole rahavoogusid tekkinud; pettuse juhtum, jne). Kahjumäärad leitakse ajalooliste maksejõuetuse andmete ja laekumiste tervikliku ajaloo põhjal. PD ja LGD väärtused uuendatakse vähemalt kord aastas uute ajalooliste andmetega, et portfelli säilitada piisavalt provisjonide tasemeid. Vajadusel kajastatakse finantsseisundi aruandes täiendavad allahindlused. Kui mittetöötavate või ebatõenäoliselt laekuvate laenu sissenõudmise jätkamine ei ole majanduslikult kasulik ega praktiline, hinnatakse laenu lootusetuks ja kantakse maha. Seisuga 31.12.2015 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 1,5% tarbimislaenudest ja nendega seotud intressinõuetest (31.12.2014: 9,2% sisaldades allahindluse reserve lõpetatud tegevustelt).

f) Krediitkaardid

LHV Pank väljastab krediitkaarte ning koostöös Tallinna Kaubamajaga Partner krediitkaarte. Sarnaselt tarbimislaenudega rakendatakse krediitkaardi portfelli krediitkooringu mudelit hindamaks kliendi maksekäitumist. Skooringu teostatakse taotluse hetkel ning on üks kriteeriumitest laenu väljastamiseks.

Krediitkajumitest tulenevad võimalikud allahindlused moodustatakse tarbimislaenudega samadel põhimõtetel. Raamistik baseerub PD, LGD ja EAD näitajatel. EAD koosneb siinkohal kahest komponendist, olemasolevast nõude suurusel ning hinnangulisest täiendava limiidi kasutusele võtmise suurusel. Viimase arvutamiseks on mudelisse sisse toodud krediidi ümberarvestamise koefitsient CCF (*credit conversion factor*). Seisuga 31.12.2015 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 3,1% krediitkaardilaenudest ja nendega seotud nõuetest (31.12.2014: 3,1%).

g) Liising

2012. aasta sügisest alustas LHV Pank liisingutoodete pakkumist nii era- kui ka juriidilistele isikutele. Klientide krediivõime hindamiseks kasutatakse skoorimudeliid, mis peamiselt koosnevad tarbimislaenu juures kirjeldatud tunnustest. Sarnaselt teiste homogeensete portfellidega kajastatakse allahindlused tarbimislaenudega samadel põhimõtetel. Seisuga 31.12.2015 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 0,9% liisinguportfelli (31.12.2014: 0,9%).

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>09.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

LHV

h) Järelmaks

Grupp pakub Eestis järelmaksu teenust jaemüüjatele läbi oma tütarettevõtte LHV Finance. Klientide krediitdivõime hindamiseks kasutatakse skoorigumudeleid, mis peamiselt koosnevad tarbimislaenude juures kirjeldatud tunnustest. Sarnaselt teiste homogeensete portfellidega kajastatakse allahindlused tarbimislaenudega samadel põhimõtetel. Seisuga 31.12.2015 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 1,4% järelmaksu portfelist (31.12.2014: 1,6%).

i) Hüpoteeklaenud

2013. aastal alustas Grupp ainult Tallinna ja Tartu piirkonna klientidele piiratud mahus hüpoteeklaenude väljastamist.

Klientide krediitdivõimekust hinnatakse kasutades punktisüsteemi ning maksimaalne laenusumma on kooskõlas Eesti Panga regulatsioonidega. Provisjone arvestatakse tarbimislaenudega samadel põhimõtetel.

31.12.2015 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 0,5% hüpoteeklaenude portfelist (31.12.2014: 0,0%)

3.2.2 Laenud ja nõuded klientidele ning bilansiväliste kohustuste krediitkvaliteet

Laenud ja nõuded klientidele 31.12.2015	Tähtaega mitteüle- tanud ja mitte alla- hinnatud	Tähtaega ületanud, aga mitte alla- hinnatud	Indivi- duaalselt alla- hinnatud	Kokku	Üld- provision	Indi- viduaal- provision	Neto
Laenud juriidilistele isikutele							
Laenud emaettevõtte teistele tütarettevõtetele	33 091	0	0	33 091	0	0	33 091
Ettevõtluslaenud	254 238	572	2 330	257 140	-1 101	-456	255 583
Arvelduskrediit	29 380	0	168	29 548	-114	-15	29 419
Järelmaks	211	0	9	220	-1	-4	215
Finantsvõimenduslaenud	4 733	0	0	4 733	0	0	4 733
Liising	29 152	1 716	0	30 868	-291	0	30 577
Krediitkaardilaenud	118	0	0	118	-5	0	113
Laenud eraisikutele							
Tarbimislaenud	6 425	0	2	6 427	-52	-1	6 374
Järelmaks	17 995	431	215	18 641	-192	-107	18 342
Finantsvõimenduslaenud	2 712	0	0	2 712	0	0	2 712
Liising	5 364	153	0	5 517	-51	0	5 466
Hüpoteeklaenud	15 395	0	0	15 395	-77	0	15 318
Krediitkaardilaenud	3 451	0	52	3 503	-77	-28	3 398
Arvelduskrediit	69	0	0	69	0	0	69
Kokku laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	402 334	2 872	2 776	407 982	-1 961	-611	405 410
Laenud ja nõuded klientidele 31.12.2014							
Laenud juriidilistele isikutele							
Laenud emaettevõtte teistele tütarettevõtetele	27 074	0	0	27 074	0	0	27 074
Ettevõtluslaenud	201 921	2 475	3 110	207 506	-1 185	-329	205 992
Arvelduskrediit	6 871	0	0	6 871	-27	0	6 844
Järelmaks	64	0	0	64	-1	0	63
Finantsvõimenduslaenud	4 164	0	0	4 164	0	0	4 164
Liising	22 324	1 240	15	23 579	-208	0	23 371
Hüpoteeklaenud	0	0	0	0	0	0	0

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.M.
 Kuupäev/date 09.03.2016
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LHV

Krediitkaardilaenud	61	0	0	61	-1	-1	59
Laenud eraisikutele							
Järelmaks	12 138	277	182	12 597	-150	-46	12 401
Finantsvõimenduslaenud	5 014	0	18	5 032	0	-18	5 014
Liising	4 040	102	0	4 142	-38	0	4 104
Hüpoteeklaenud	5 980	0	0	5 980	0	0	5 980
Krediitkaardilaenud	2 753	0	145	2 898	-65	-24	2 809
Arvelduskrediit	92	0	0	92	0	0	92
Muud laenud eraisikutele	0	13	0	13	0	0	13
Kokku laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	292 496	4 107	3 470	300 073	-1 675	-418	297 980
Tarbislaenud (lõpetatud äritegevus) (lisa 11)	7 866	0	8 450	16 316	-569	-934	14 813
Kokku	300 362	4 107	11 920	316 389	-2 244	-1 352	312 793

Laenu suhtes, mille puhul kaalutakse individuaalset allahindlust, eksisteerib mitu kriteeriumit. Grupi sisemine maksejõuetuse definitsioon on kooskõlas üldtunnustatud maksejõuetuse kriteeriumite definitsiooniga, nagu makseviivitus üle 90 päeva ükskõik millise materiaalse laenukohustuse puhul; kehvast seisust laenukohustuse ümberstruktureerimine; konkreetne krediidimuudatus, mis on tingitud olulisest krediidikvaliteedi langusest; võlgniku olulised finantsraskused või tõenäoline pankrotimenetlus; jne.

Riskianalüüsi protsess Grupis hõlmab regulaarselt stressitestide ja sensitiivsusanalüüside läbi viimist tulenevalt krediidiriskist ja

selle komponentidest (näiteks laenu makseviivituse tõenäosus (PD), kahjumäär antud makseviivituse korral (LGD). Üldprovisjonide krediidikahjude hindamisel lähtutakse ajaloolisest kahjumäärast ja krediidiklassist. Grupp on läbi viinud stressitestid lähtuvalt olukorrast, kus nii PD ja LGD hinnangud tõusevad 10% (näiteks 1,0% pealt 1,1% peale). Stressitestide kogumõju allahindlustele on toodud järgnevas tabelis. Tabel sisaldab ühise väärtuse langusega laene (v.a finantsvõimenduslaenud), millel on olulised saldod ja potentsiaalne mõju.

Mõju allahindlusele seisuga 31.12.2015 (PD ja LGD komponendid suurenevad 10%)	Saldo seisuga 31.12.2015	Allahindlus suurenenud PD ja LGDga	Mõju bilansis kajastatud allahindlusele
Laenud juriidilistele isikutele			
Ettevõtluslaenud (sh ettevõtete arvelduskrediit)	286 688	-1 936	-250
Liising	30 868	-347	-60
Laenud eraisikutele			
Tarbislaenud	6 427	-117	-20
Järelmaks	18 641	-303	-43
Hüpoteeklaenud	15 395	-93	-16
Liising	5 517	-64	-11
Krediitkaardilaenud	3 503	-128	-22
Kokku	367 039	-2 988	-422

Mõju allahindlusele seisuga 31.12.2014 (PD ja LGD komponendid suurenevad 10%)	Saldo seisuga 31.12.2014	Allahindlus suurenenud PD ja LGDga	Mõju bilansis kajastatud allahindlusele
Laenud juriidilistele isikutele			
Ettevõtluslaenud (sh ettevõtete arvelduskrediit)	214 377	-1 834	-320
Liising	23 579	-251	-43
Laenud eraisikutele			
Järelmaks	12 597	-238	-42
Liising	4 142	-46	-8
Krediitkaardilaenud	2 898	-108	-19
Kokku	257 593	-2 477	-432

Ettevõtluslaenuade maksejõuetuse tõenäosuse hindamiseks mõeldud reitinguskaala koosneb kokku 13st krediidi reitingust, kus 1 tähistab madalaimat ja 13 kõige kõrgemat krediidiriski. Reitingud 1 ja 2 omistatakse ainult reitinguagentuuride Fitch, Moody's ja Standard & Poor's keskmise reitingu põhjal, Grupi finantsanalüüs viiakse läbi lähtuvalt vajadusest. Seega omistatakse reitingud 1 ja 2 ainult rahvusvahelistele ettevõtetele ja organisatsioonidele ning omavalitsustele ja riikidele, mille maksesuutlikkust on reitinguagentuurid oma investeerimisjärgu reitinguga kinnitanud. Reitinguagentuuride hinnangul põhinevad osaliselt ka reitinguklassid 3 kuni 13, ehkki selles kategoorias on peamiselt rahvusvahelise reitinguta Eesti ettevõtted.

Ettevõtluslaenuade sisemiste reitingute jaotus:

- 1 – minimaalne krediidirisk. Reiting määratakse ainult reitinguagentuuride reitingute põhjal, reitinguagentuuride poolt omistatud reitingute keskmine peab vastama vähemalt väärtusele AAA (Moody's Aaa).
- 2 – minimaalne krediidirisk. Reiting määratakse ainult reitinguagentuuride reitingute põhjal, keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele AA+ (Moody's Aa1).
- 3 – madal krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele AA- (Moody's Aa3).
- 4 – madal krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele A- (Moody's A3).
- 5 – madal krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BBB+ (Moody's Baa1).

- 6 – madal krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BBB (Moody's Baa2).
- 7 – keskmine krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BBB- (Moody's Baa3).
- 8 – keskmine krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BB (Moody's Ba2).
- 9 – kõrgendatud krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BB- (Moody's Ba3).
- 10 – kõrge krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele B+ (Moody's B1).
- 11 – kõrge krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele B- (Moody's B3).
- 12 – mitterahuldav reiting. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Krediidialalüütik hindab ettevõtte finantspositsiooni piisavalt nõrgaks, mis viitab väga kõrgele maksejõuetuse tõenäosusele. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele C (Moody's Caa3).
- 13 – võlgnik on maksejõuetu.

**Ettevõtluslaenuade ja ettevõtete
arvelduskrediidi jaotus sisemise
reitingu järgi 31.12.2015**

	Tähtaega mitteületanud ja mitte allahinnatud	Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud	Individuaalselt allahinnatud	Kokku
4 madal krediidirisk	1 041	0	0	1 041
5 madal krediidirisk	3 460	0	0	3 460
6 madal krediidirisk	44 205	0	0	44 205
7 keskmine krediidirisk	83 089	0	0	83 089
8 keskmine krediidirisk	58 680	0	0	58 680
9 kõrgendatud krediidirisk	69 775	0	0	69 775
10 kõrge reiting	15 736	0	0	15 736
11 kõrge reiting	6 825	0	0	6 825
12 mitterahuldav reiting	751	3	0	754
13 maksejõuetu	56	569	2 498	3 123
Kokku	283 618	572	2 498	286 688

Ettevõtluslaenude ja ettevõtete arvelduskrediidi jaotus sisemise reitingu järgi 31.12.2014	Tähtaega mitteületanud ja mitte allahinnatud	Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud	Individuaalselt allahinnatud	Kokku
4 madal krediidirisk	1 149	0	0	1 149
5 madal krediidirisk	1 029	0	0	1 029
6 madal krediidirisk	32 916	158	0	33 074
7 keskmine krediidirisk	48 667	0	0	48 667
8 keskmine krediidirisk	57 043	0	0	57 043
9 kõrgendatud krediidirisk	42 297	0	0	42 297
10 kõrge reiting	18 236	146	0	18 382
11 kõrge reiting	6 293	0	0	6 293
12 mitterahuldav reiting	1 127	1 561	2 926	5 614
13 maksejõuetu	35	610	184	829
Kokku	208 792	2 475	3 110	214 377

Grupp hindab laenu mittetöötavaks ja hindab alla, kui laenumakseid ei ole tähtjaks tasutud ja/või eeldatav tagatise realiseerimisest saadav rahavoog ei kata laenu põhiosa jääki ega intressimakseid. Grupp hindab neid laene individuaalselt. Individuaalse hindamise puhul on allahindluse suurusks nõude jääkväärtuse ning sisemise intressimääraga diskonteeritud oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuse vahe. 2015. aastal tegi Grupp ettevõtluslaenudele allahindlusi kogusummas 31 tuhat eurot (2014: 671 tuhat eurot).

Reitingute 10-13 laenusaaajate osas toimub sagedasem monitoorimine, mille käigus hinnatakse laenusaaaja maksevõimet. Maksekäitumise halvenemise korral hinnatakse individuaalprovisjoni teostamise vajadust muuhulgas ka laenu tagatust arvesse võttes, mistõttu osad laenud ei ole individuaalselt alla hinnatud. Nendele laenudele rakendatakse üldprovisjoni reitingupõhist määra.

Lisaks väljastatud laenudele on sõlmitud ja allkirjastatud laenulepinguid, mille osas väljastamata laenulimiit oli 31.12.2015 seisuga 125 696 tuhat eurot (31.12.2014: 77 086 tuhat eurot), vt ka lisa 22.

Järgnevas tabelis on välja toodud ettevõtluslaenude väljastamata osad ja finantsgarantiide limiidid. Lisaks sellele on Grupp seisuga 31.12.2015 võtnud kohustuse väljastada hüpoteeklaene, järelmaksu, tarbimislaene, arvelduskrediidilaene ja krediitkaardilaene summas 27 564 tuhat eurot (31.12.2014: 12 994 tuhat eurot) ning laenu emattevõtte AS LHV Group teisele tütarettevõttele summas 7 000 tuhat eurot (31.12.2014: 3 000 tuhat eurot). Bilansiväliste kohustustele ei ole moodustatud eraldisi, kuna tagatiste väärtus ületab võimalikku maksimaalselt kohustust.

Kõik eraisikutele pakutavad valmisolekulaenud saavad vähemalt "Hea" sisemise reitingu iga aruandeperioodi lõpus.

Bilansiväliste kohustuste krediitkvaliteet (väljastamata valmisolekulaenud ettevõtetele ja finantsgarantiid)	31.12.2015	31.12.2014
4 madal krediidirisk	0	0
5 madal krediidirisk	722	5 055
6 madal krediidirisk	10 896	5 344
7 keskmine krediidirisk	31 133	18 384
8 keskmine krediidirisk	47 669	27 763
9 kõrgendatud krediidirisk	5 959	6 366
10 kõrge reiting	122	1 003
12 mitterahuldav reiting	0	76
Kokku (lisa 22)	96 501	63 991

Sisemiste reitingute jaotus muude laenutoodete osas:

- Suurepärane – aktsia- või võlaväärtpaberi tagatisel väljastatud laenud ning väga madala äririskiga laenud.
- Väga hea – keskmisest madalama äririskiga laenud, millel ei ole ühtegi makset üle tähtaja.
- Hea – keskmisest madalama äririskiga laenud, mis on kuni 30 päeva makseviivituses olnud.
- Rahuldav – keskmise äririskiga laenud, mis on kuni 60 päeva makseviivituses olnud.

- Kahtlane või nõrk – suure äririskiga laenud, mis on üle 60 päeva makseviivituses olnud ja kohtutäituri menetluses olev portfelli.

Järgnevates tabelites ei kajastu muud laenud eraisikutele summas 13 tuhat eurot, mis olid seisuga 31.12.2014 tähtaja ületanud, kuid mitte alla hinnatud.

Initsialiseeritud ainult identitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>09.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

LHV

Seisuga 31.12.2015	Finants- võimendus	Krediit- kaardid	Liising	Järelmaks	Arveldus -krediit	Hüpoteek- laenu	Tarbis- laenu	Kokku
Tähtaega mitteületanud ja mitte allahinnatud								
Suurepärane	7 445	0	0	0	0	0		7 445
Hea ja väga hea	0	3 569	34 516	18 206	69	15 395	6 425	78 180
Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud								
Hea	0	0	1 717	313	0	0		2 030
Rahuldav	0	0	123	118	0	0		241
Kahtlane või nõrk	0		29		0	0	2	31
Individuaalselt allahinnatud								
Kahtlane või nõrk	0	52	0	224	0	0		276
Kokku	7 445	3 621	36 385	18 861	69	15 395	6 427	88 203

Seisuga 31.12.2014	Finants- võimendus	Krediit- kaardid	Liising	Järelmaks	Arveldus -krediit	Hüpoteek- laenu	Kokku	Lõpeta- tud äri- tegevus
Tähtaega mitteületanud ja mitte allahinnatud								
Suurepärane	9 178	0	0	0	0	0	9 178	0
Hea ja väga hea	0	2 814	26 364	12 202	92	5 980	47 452	7 866
Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud								
Hea	0	0	961	218	0	0	1 179	0
Rahuldav	0	0	218	59	0	0	277	0
Kahtlane või nõrk	0	0	163	0	0	0	163	0
Individuaalselt allahinnatud								
Kahtlane või nõrk	18	145	15	182	0	0	360	8 450
Kokku	9 196	2 959	27 721	12 661	92	5 980	58 609	16 316

Järgnevas tabelis on kajastatud laenude ja ettemaksete tagatiste info klientidele tagatise liigi ja õiglase väärtuse alusel. Alatagatud osa on kajastatud real "Tagatiseta".

Laenude jagunemine tagatiste lõikes seisuga 31.12.2015	Laenu- emaettevõtte teistele tütarettevõtetele	Ettevõtlus- laenu (sh arveldus- krediit)	Finants- võimen- dus	Krediit- kaardid	Liising	Järelmaks	Hüpoteek- laenu ja erasisiku arveldus- krediit	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	7 445	0	0	0	0	7 445
Noteerimata väärtpaberid	0	55 984	0	0	0	0	0	55 984
Hüpoteegid, kinnisvara	0	165 548	0	0	0	0	15 395	180 943
Kredex ja MES käendused	0	12 271	0	0	0	0	0	12 271
Nõudeõiguse pant	33 091	5 746	0	0	0	0	0	38 837
Hoiuse pant	0	4 534	0	0	0	0	0	4 534
Liisitud vara	0	0	0	0	36 385	18 861	0	55 246
Muud	0	8 362	0	0	0	0	0	8 362
Tagatiseta	0	34 243	0	10 048	0	0	0	44 291
Kokku	33 091	286 688	7 445	10 048	36 385	18 861	15 395	407 913

Laenude jagunemine tagatiste lõikes seisuga 31.12.2014	Laenu- emaettevõtte teistele tütarettevõtetele	Ettevõtlus- laenu (sh arveldus- krediit)	Finants- võimen- dus	Krediit- kaardid	Liising	Järelmaks	Hüpoteek- laenu ja erasisiku arveldus- krediit	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	0	9 178	0	0	0	0	9 178
Noteerimata väärtpaberid	0	29 179	0	0	0	0	0	29 179
Hüpoteegid, kinnisvara	0	115 412	0	0	0	0	6 085	137 393
Kredex ja MES käendused	0	13 839	0	0	0	0	0	13 839
Nõudeõiguse pant	27 074	26 712	0	0	0	0	0	53 786
Hoiuse pant	0	3 338	0	0	0	0	0	3 338
Liisitud vara	0	0	0	0	27 721	12 661	0	40 382

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.M.
 Kuupäev/date 09.03.2016
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LHV

Muud	0	8 825	0	0	0	0	0	8 825
Tagatiseta	0	17 072	18	2 959	0	0	0	4 153
Kokku	27 074	214 377	9 196	2 959	27 721	12 661	6 085	300 073

Tagatiseta laenude hulgas kajastuvad 2014. aastal krediitkaardilaenud ning ka Soome tarbimislaenud, mis on näidatud, kui lõpetatud tegevusvaldkond. Tagatiseta ettevõtluslaenud on väljastatud riigisektorile.

Finantsvõimenduslaenude tagatise monitooritakse igapäevaselt ning kui tagatise väärtus langeb, viiakse koheselt läbi vajalikud meetmed krediitkajude vältimiseks. Seisuga 31.12.2015 on kõik võimendus- ning repolaenud ületatud. 2014. aastal oli üks alatagatud laen summas 18 tuhat eurot, mille osas on moodustatud ka allahindlus. Tarbimis- ja krediitkaardilaenud on väljastatud tagatiseta ning riski maandamiseks toimub regulaarne klientide maksekäitumise monitoorimine. Liisingud, järelmaksulaenud, hüpoteeklaenud ning eraisikute arvelduskrediit on kõik ületatud. Liisingute, järelmaksulaenude,

hüpoteeklaenude ja arvelduskrediidi osas eraisikutele monitoorib Grupp regulaarselt võlgnevuses kliente.

Alatagatud ettevõtluslaenude osas tuleb arvesse võtta, et Grupp on teatud tagatiste (isiklikud käendused, kommertsandid) turuväärtust hinnanud konservatiivselt. Alatagatud laenud on peamiselt kõrgema riskiga, mille osas teostab Grupi krediitkomitee võimalike krediitkajude maandamiseks igakuist monitoorimist.

Alatagatud laenude hulgas on üle 90 päeva võlas lepinguid kogusummas 2 211 tuhat (2014: 602 tuhat) eurot, mille tagatiste väärtus on 1 926 tuhat (2014: 543 tuhat) eurot.

	Ületatud laenud		Alatagatud laenud	
	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglane väärtus	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglane väärtus
Ettevõtluslaenud ja ettevõtete arvelduskrediidid				
Seisuga 31.12.2015	223 903	766 558	62 785	28 542
Seisuga 31.12.2014	164 587	311 982	49 790	31 543

Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud laenude struktuur vastavalt makseviivituses oldud ajale (bilansipäeva seisuga on tasumata kas intressimakse või põhiosa makse vastavalt nõuete jääkidele varaseima graafikujärgse maksega võlgnevuses oldud aja järgi):

Seisuga 31.12.2015	Ettevõtluslaenud (sh arvelduskrediit)	Finantsvõimendus	Krediitkaardid	Liising	Järelmaks	Tarbimislaenud	Kokku
Tähtaja ületanud nõuded							
1-30 päeva	3	0	0	1 717	313	0	2 033
31-60 päeva	49	0	0	123	118	0	290
61-90 päeva	7	0	0	1	0	0	8
91-180 päeva	170	0	0	28	0	0	198
181-360 päeva	343	0	0	0	0	0	343
üle 360 päeva	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	572	0	0	1 869	431	0	2 872

Seisuga 31.12.2014	Ettevõtluslaenud	Finantsvõimendus	Krediitkaardid	Liising	Järelmaks	Tarbimislaenud	Kokku
Tähtaja ületanud nõuded							
1-30 päeva	412	0	0	961	218	0	1 591
31-60 päeva	55	0	0	218	59	0	332
61-90 päeva	2 008	0	0	163	0	0	2 171
91-180 päeva	0	0	0	0	0	0	0
181-360 päeva	0	0	0	0	0	0	0
üle 360 päeva	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	2 475	0	0	1 342	277	0	4 094

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.M.
 Kuupäev/date 09.03.2016
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LHV

Individuaalselt allahinnatud laenude struktuur vastavalt makseviivituses olnud ajale (laenud, mille bilansipäeva seisuga on tasumata kas intressimakse või põhiosa makse, jaotatakse kategooriatesse vastavalt nõuete jääkidele varaseima graafikujärgse maksega võlgnevuses olnud aja järgi):

Seisuga 31.12.2015	Ettevõtlus- laenud	Finants- võimendus	Krediit- kaardid	Liising	Järelmaks	Tarbimis- laenud	Kokku
Makseid ei ole üle tähtaja	0	0	0	0	0	0	0
Tähtaja ületanud nõuded							
61-90 päeva	353	0	1	0	29	2	385
91-180 päeva	0	0	13	0	23	0	36
181-360 päeva	2 038	0	18	0	172	0	2 228
üle 360 päeva	107	0	20	0	0	0	127
Kokku	2 498	0	52	0	224	2	2 776

Seisuga 31.12.2014	Ettevõtlus- laenud	Finants- võimendus	Krediit- kaardid	Liising	Järelmaks	Kokku	Lõpetatud äritegevus
Makseid ei ole üle tähtaja	2 432	0	0	0	0	2 432	0
Tähtaja ületanud nõuded							
1-30 päeva			75			75	3 810
31-60 päeva			15			15	1 518
61-90 päeva	0	0	6	0	41	47	594
91-180 päeva	570	0	13	15	49	647	1 220
181-360 päeva	108	0	18	0	66	192	1 308
üle 360 päeva	0	18	18	0	26	62	0
Kokku	3 110	18	145	15	182	3 470	8 450

Muude nõuete krediitkvaliteet	31.12.2015	31.12.2014
Allahindlusvajaduseta ja tähtaega mitte ületanud nõuded	1 876	1 077
Tähtaja ületanud nõuded (mitte alla hinnatud)	35	67
sh. nõuded eraisikutele	7	33
sh. nõuded juriidilistele isikutele	28	34
Kokku (lisa 13, 14)	1 911	1 144

Seisuga 29. veebruar 2016 on saamata muud nõuded summas 15 tuhat eurot, varasemate aastate jooksul ei ole Grupp nõudeid maha kandnud. Muud finantsvarad (vt lisa 16) summas 940 (31.12.2014: 783) tuhat eurot on Balti börside garantiideposiidid

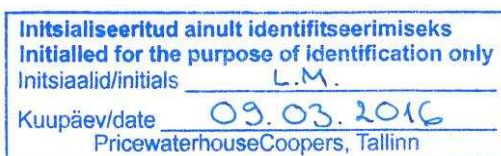
3.3 Tururisk

Tururisk tuleneb Grupi kauplemis- ja investeerimistegevusest intressitoodete, valuuta- ja aktsiaturgudel ning laenutegevusest ja finantseerimisallikate kaasamisest. Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida valuutakursside, väärtpaberite hindade või intressimäärade ebasoodsatest muutustest. Potentsiaalsete kahjude hindamiseks kasutatakse sisemist hinnangut. Tururiskide maandamiseks on kehtestatud konservatiivsed kauplemisportfelli ja välisvaluuta netopositsiooni limiidid.

Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtpaberitehingute tagamiseks ning VISA ja MasterCard deposiidid krediitkaartidehingute tagamiseks. Grupp hindab vastaspoolte krediidiriski väga madalaks.

3.3.1 Valuutarisk

Valuutarisk võib tekkida seoses välisvaluutas denomineeritud väärtpaberite omandamisega või välisvaluutas nõuete ja kohustuste tekkimisel klientide vastu. LHV Panga Treasury vastutab igapäevaselt välisvaluutade avatud netopositsioonide jälgimise eest. LHV Panga välisvaluuta riskimaandamine on kirjeldatud riskipoliitikas, kehtestatud limiitidega ning sise-eeskirjadega. Ettepanekud välisvaluutade avatud netopositsioonide sisemistele limiitidele teeb Riskikontrolli üksus ja Treasury ning limiidid kinnitatakse Riski ja Kapitali Komitee poolt. Komitee poolt seatakse maksimaalne euro ekvivalendi nominaalne limiit suhestatuna Panga neto-omavahenditesse. Individuaalsele valuutale määratud limiidid on kooskõlas Eesti

LHV

Panga poolt antud juhiste järgi. Kui riskile avatud positsioon ületab Komitee poolt kehtestatud limiite, rakendatakse koheselt meetmed selliste positsioonide sulgemiseks või vähendamiseks (maandatakse risk vastavate instrumentidega, nt valuutafoward, valuutafutuur).

Seisuga 31.12.2014 on Leedu liti positsioon ebaolulise mõjuga kuna Leedu ühines eurotsooniga 1.01.2015. Info valuutariski kandvate varade ja kohustuste kohta on toodud järgnevates tabelites.

Teostatud on tundlikkuse analüüs valuutariskile avatud positsioonidest tulenevate põhjendatud võimalike muutuste mõju kohta koondkasumile juhul, kui kõik muud muutujad on konstantsed.

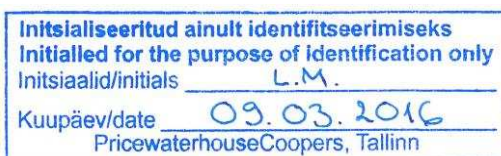
Mõju koondkasumile	Muutus	2015	2014
USD kurss	+/-10%	+/-4	+/-0
SEK kurss	+/-10%	+/-1	+/-0
GBP kurss	+/-10%	+/-1	+/-0
CHF kurss	+/-10%	+/-1	+/-0

Avatud valuutapositsioonid

Tabelid järgneval leheküljel annavad ülevaate valuutade avatud positsioonist tulenevast riskist. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud EUR ekvivalendis vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Bilansis õiglasel väärtuses kajastatud tuletisinstrumentid on kajastatud bilansiväliste varade / kohustuste hulgas lepingulistes summades. Grupi avatus valuutariskile ja Finantsvarade ja -kohustuste mahud bilansi-päeval ei erine oluliselt aasta jooksul esinenud keskmisest positsioonist. Valuutariski kandvate varade koosseisus ei ole esitatud valuutafutuuere nende õiglasel väärtuses, mis käesolevas tabelis on näidatud lepingulistes summades, samuti ei kajastu tabelis valuutariski mittekanvad varad (põhivarad), kohustused (eraldised) ja omakapital.

31.12.2015	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muud	Summa
Valuutariski kandvad varad							
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 8)	215 556	1 638	1 101	587	7 338	988	227 208
Finantsvarad õiglasel väärtuses (lisa 9,10)	64 797	0	0	1	38 213	8	103 019
Laenu ja nõuded klientidele (lisa 12)	404 217	0	0	79	1 070	44	405 410
Muud nõuded klientidele (lisa 13)	889	0	0	0	81	0	970
Muud finantsvarad (lisa 14)	233	0	0	0	707	0	940
Valuutariski kandvad varad kokku	685 692	1 638	1 101	667	47 409	1 040	737 547
Valuutariski kandvad kohustused							
Klientide hoiused ja saadud laenu (lisa 16)	591 124	1 605	2 549	353	48 279	857	644 767
Finantskohustused õiglasel väärtuses (lisa 10)	89	0	0	0	0	0	89
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 17)	3 041	45	2 902	308	9 219	799	16 314
Allutatud kohustused (lisa 19)	15 000	0	0	0	0	0	15 000
Valuutariski kandvad kohustused kokku	609 254	1 650	5 451	661	57 498	1 656	676 170
Tuletisinstrumenti avatud brutopositsioon lepingulistes summades	0	0	4 360	0	10 127	0	14 487
Tuletisinstrumenti avatud brutopositsioon lepingulistes	14 487	0	0	0	0	0	14 487
Avatud valuutapositsioon	61 951	-12	10	6	39	-616	61 367

31.12.2014	EUR	LTL	GBP	SEK	USD	Muud	Summa
Valuutariski kandvad varad							
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 8)	78 639	368	576	538	1 507	765	82 393
Finantsvarad õiglasel väärtuses (lisa 9,10)	95 926	2 970	0	2	43 664	1	142 563
Laenu ja nõuded klientidele (lisa 12)	296 954	70	6	19	915	16	297 980
Muud nõuded klientidele (lisa 13)	359	0	0	0	2	0	361
Muud finantsvarad (lisa 14)	149	0	0	0	634	0	783
Valuutariski kandvad varad kokku	472 027	3 408	582	559	46 722	782	524 080

LHV

Valuutariski kandvad kohustused

Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	420 969	808	275	521	55 866	678	479 117
Finantskohustused õiglases väärtuses (lisa 10)	302	0	0	0	0	0	302
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 17)	320	2 597	305	35	133	314	3 704
Allutatud kohustused (lisa 19)	12 249	0	0	0	0	0	12 249
Valuutariski kandvad kohustused kokku	433 840	3 405	580	556	55 999	992	495 372
Tuletisinstrumenti avatud brutopositsioon lepingulistest summades	0	0	0	0	9 275	0	9 275
Tuletisinstrumenti avatud brutopositsioon lepingulistest summades	9 275	0	0	0	0	0	9 275
Avatud valuutaposisioon	28 912	3	2	3	-2	-210	28 708

3.3.2 Hinnarisk

Hinnariski kandvateks finantsinstrumentideks LHV Pangas on kauplemisportfelli ja investeerimisportfelli väärtpaberid (vt lisa 9 ja 10). Grupis on kehtestatud limiidid kauplemisportfelli suurusele ning määratud krediidi kvaliteedi reitingud investeerimisportfelli võlakirjadele. Limiitidest kinni pidamist kontrollib Riskijuhtimise üksus. Grupp ei hoi oma positsioonis märkimisväärses ulatuses aktsiaid ja fondiosakuid, mille tõttu tundlikkus nende positsioonide turuväärtuse muutusele on marginaalne. Grupi turuhinnas kajastatav võlakirjaportfell on lühiajaline ja kvaliteetne, mistõttu ligikaudne turu riskipreemiate muutumise mõju portfelli turuväärtusele on vastavalt teostatud stressitestidele 1,0% (2014: 0,9%).

Riskipositsioonide tundlikkuse analüüs põhjendatud võimalike muutuste mõju kohta netotulemile (tuhandetes eurodes):

Mõju kasumiaruandele	2015	2014
Aktsiad ja fondiosakud +/-10%	+/-2	+/-2
Võlakirjad (FVTPL) +/-1,0% (+/-0,9%)	+/-995	+/-1 235
Võlakirjad (AFS) +/-1,0% (+/-0,9%)	+/-35	+/-38
Mõju muu koondkasumile	2015	2014
Võlakirjad (AFS) +/-1,0% (+/-0,9%)	+/-35	+/-38

3.3.3 Intressimäära risk

Intressimäära risk avaldub bilansiliste ja bilansiväliste varade, kohustuste ja tuletisinstrumentide omavahelises mittevastavuses seoses intressimäärade ümberhindamise perioodide, mahtude või intressimäärdega. LHV Panga intressimäära riski juhtimine baseerub riskipoliitikal, limiitidel ja sise-eeskirjadel, mille eesmärgiks on tuvastada kõik olulised intressimäära riski tekkimise võimalused ja hoida tasakaalukat riskivõtmist. Intressimäära riski mõõdetakse mitmete stsenaariumi-analüüside põhjal teostatud intressitulu arvutustega ning võrreldes saadud tulemuste erinevusi. Põhiliselt mõõdetakse intressiriski kahe stsenaariumiga – intressimäärade tõusmisest või langusest tekkiv mõju neto intressitulule järgmisel 12 kuul. Intressimäärade riski juhtimiseks on määratud sisemised limiidid LHV Panga riski ja kapitali komitee poolt ning operatiivne riskijuhtimine on Treasury vastutusalal.

Intressimäära riski jälgimise, mõõtmise ja juhtimise eesmärk on hinnata Grupi intressikandvate toodete kasumlikkust, prognoosida intressitulusi ning sätestada piirid riski juhtimiseks ennetamaks tulude olulist vähenemist riskide limiteerimise kaudu kahes perspektiivis:

- rahavoo intressirisk, kus limiteeritakse aastase neto intressitulu muutus 1% turu intressimuutuse korral võrreldes hinnanguliste tegelike tuludega tulenevalt hetke bilansi instrumentide tähtaja struktuurist;

- õiglase väärtuse intressirisk: kus limiteeritakse Grupi majandusliku väärtuse muutus 1% turu intressimäärade muutuse korral (varade ja kohustuste õiglase väärtus leitakse tulevaste rahavoogude diskonteerimise teel turu intressimäärade).

Eeldatakse, et varade ja hoiuste bilansilised väärtused ning marginaalid jäävad ajas konstantseks.

2015. aastal hoiuste intressimäärad ei muutunud ning püsisid tasemetel kuni 1,0% (kuni 1,0% aastal 2014).

Antud võimenduslaenude intressimäärased muudetakse maksimaalselt kord kuus vastavalt turu intressimäärade liikumisele. 2015. aastal oli saadud sihtotstarbeliste laenude intressimäär 1,4% (2014: 1,4%). 2014. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 7,44% (2014: 7,44%) ja 2015. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 6,5%. Lepinguliste intressimäärade osas on informatsioon toodud lisas 19.

1 protsendipunkti turu intressimäärade tõusu mõju Grupi aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2015 seisuga +4 003 tuhat eurot (2014: +2 114 tuhat eurot). Samal ajal mõjutaks 1 protsendipunkti intressimäärade langus Grupi aastast neto intressitulu (kasumit) -2 361 tuhande euro võrra (2014: -1 766 tuhande euro võrra). 1 protsendipunkti turu

intressimäärade tõusu mõju Grupi majanduslikule väärtusele ehk omakapitalile oli 463 tuhat eurot (2014: 3 318 tuhat eurot). 1 protsendipunkti langus turu intressimäärades mõjutaks Grupi majanduslikku väärtust (omakapitali) -655 tuhande euro võrra (2014: -1 452 tuhande euro võrra). Mõju Grupi majanduslikule väärtusele on positiivne, kuivõrd Grupp on investeerinud lühiajalistesse aktivatesse ja tulenevalt nõudmiseni kohustuste käitumuslikust pikema-ajalisest iseloomust on keskmine intressiteenivate varade kestvus lühem kui intressikandvate kohustuste keskmine kestus.

LHV Panga intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustuste struktuur intressi ümber hindamise tähtaja järgi on

esitatud järgnevates tabelites nõuete ja kohustuste põhisummas. Finantsvõimenduslaenu käsitletakse kui kuu-ajalist toodet järgmise intressimäära fikseerimise tähtajani.

Nõudmiseni hoiused on jaotatud kaheks: likviidsuskontod kestusega 3-12 kuud ja ülejäänud nõudmiseni hoiused kestusega 2 aastat tulenevalt nende käitumuslikust iseloomust. Nõudmiseni hoiuse intress ei ole turumäärade kõikumise suhtes tundlik. Tuletistehingute tasemed turul annavad alust eeldada, et järgmise 2 aasta jooksul ei muutu turul drastiliselt ka tähtajaliste hoiuste intressimäärad, mille tõttu võiks nõudmiseni hoiustest olulises ulatuses raha liikuda tähtajalistele hoiustele.

31.12.2015	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahe- summa	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Intressiteenivad varad								
Nõuded pankadele ja investeeringusühingutele (lisa 8)	227 208	0	0	0	227 208	0	0	227 208
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad) (lisa 9, 10)	27 023	60 281	11 046	2 592	100 942	2 077	0	103 019
Laenud klientidele (lisa 12)	184 816	186 468	34 764	264	406 312	1 670	-2 572	405 410
Kokku	439 047	246 749	45 810	2 856	734 462	3 747	-2 572	735 637
Intressikandvad kohustused								
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	66 039	208 943	367 190	1 824	643 996	771		644 767
Allutatud kohustused* (lisa 19)	0	0	0	15 000	15 000	94	0	15 094
Kokku	66 039	208 943	367 190	16 824	658 996	865	0	659 861
Intressi ümberhindamise aja erinevus								
	373 008	37 806	-321 380	-13 968	75 466			

31.12.2014	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahe- summa	Kogunenud intress	Alla- hindlused	Kokku
Intressiteenivad varad								
Nõuded pankadele ja investeeringusühingutele (lisa 8)	82 393	0	0	0	82 393	0	0	82 393
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad) (lisa 9, 10)	72 562	55 921	8 130	2 592	139 205	3 358	0	142 563
Laenud klientidele (lisa 12)	112 198	132 516	50 037	3 827	298 578	1 495	-2093	297 980
Kokku	267 153	188 437	58 167	6 419	520 176	4 853	-2093	522 935
Intressikandvad kohustused								
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	76 145	180 589	219 525	2 269	478 528	589	0	479 117
Allutatud kohustused* (lisa 19)	0	0	4 000	8 000	12 000	249	0	12 249
Kokku	76 145	180 589	223 525	10 269	490 528	838	0	491 366
Intressi ümberhindamise aja erinevus								
	191 008	7 848	-165 358	-3 850	29 648			

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.M.
 Kuupäev/date 09.03.2016
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LHV

* 2015. aastal sõlmitud allutatud laenude lepinguline tähtaeg on 10 aastat ning intressimäär on fikseeritud 6,5%.

2014. aastal sõlmitud allutatud laenude lepinguline tähtaeg on 10 aastat ning intressimäär on fikseeritud 7,25%.

3.4 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud LHV Panga maksevõimega lepinguliste kohustuste õigeaegseks täitmiseks ning see tuleneb erinevustest varade ja kohustuste tähtaegade vahel. LHV Panga likviidsusjuhtimine ja strateegia baseerub riskipoliitikal, mis sisaldab mitmeid likviidsusrisi meetmeid, kehtestab lamiidid ning sise-eeskirjad. Vastavalt LHV Panga riskipoliitikale on võetud likviidsusjuhtimises konservatiivne lähenemine. Likviidsusrisi juhtimine sisaldab stressiteste ning likviidsusjuhtimisega seotud äritegevuse jätkuvuse taasteplaane. Stressitestide raamistik hõlmab ellujäämisperioodi mõõdikuid, mis kirjeldavad kombineeritud likviidsusrisi stsenaariumit, sisaldades nii ettevõttepõhist kui ka turu-üleste stressi. Sisemisi mõõdikuid täiendavad Basel III mõõdikud – likviidsuse kattekordaja (LCR) ja stabiilse rahastamise kordaja (NSFR) mille osas on Pank täitnud kõik nõuded seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014. Likviidsuse kattekordaja (LCR) standardi eesmärk on kindlustada, et pangal oleks piisav hulk koormamata kõrge kvaliteedi ja likviidsusega varasid, mida oleks võimalik ilma olulisi kahjusid kandmata monetiseerida, toimetulemaks likviidsusvajadusega 30 päevases stressistsenaariumis. Normatiivi väljundiks on likviidsuse varade ja stressistsenaariumi likviidsusvajaduse jagatis, mille piirmääraks on 100%. Panga likviidsuse kattekordaja tase 31.12.2015 seisuga oli 272% (2014: 189%).

Stabiilse rahastamise kordaja (NSFR) eesmärk on kindlustada, et pangal oleks piisavalt stabiilseid finantseerimisallikaid finantseerimaks pikaajalisi varasid. Pangandusmääruses ning Baseli panganduskomitee poolt 2014. aasta oktoobris avaldatud

ettepanekute kohaselt oli panga NSFR tase 31.12.2015 seisuga 157% (31.12.2014: 139%). Stabiilse rahastamise kattekordaja kehtestatakse miinimumnõudena alates 2018. aastast.

Likviidsusrisi juhtimisega tegeleb Panga Treasury. Likviidsusrisi maandamiseks jälgitakse igapäevaselt nõuete ja kohustuste tõenäolist netopositsiooni erinevate ajavahemike kaupa ning hoitakse seejuures igal ajal oma arvel piisavat varu likviidsuse vahendeid, samuti jälgitakse Panga kohustuste kontsentratsiooni tähtaegade lõikes. Ootamatute rahaliste väljaminekute katteks hoiab LHV Pank likviidsuspuhvit. Likviidsuspuhver koosneb rahalistest vahenditest deposiitides ja keskpanga juures ning Treasury poolt hoitavatest likviidsustest väärtipaberitest, mida saab kiiresti realiseerida või kasutada tagatisena keskpangalt lisavahendite kaasamisel. LHV Pangal on piisavalt likviidsuse vahendeid väljastamiseks valmisoleku laene. Seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014 ei ole Grupil ühtegi tähtaega ületanud võlgnevust.

Võlakirjaportfelli valdava osa instrumentide tagatisel on võimalik võtta keskpangast lühiajalist laenu.

Järgnevatel tabelites on ära toodud finantsvarade ja – kohustuste, v.a. tuletisinstrumentid, jaotus tähtaegade lõikes lepinguliste tuleviku diskonteerimata rahavoogude alusel ning eraldi tulbas on kajastatud summad finantsseisundi aruandest. Tähtaegade analüüsis on rahavood jaotatud perioodidesse, millal rahavood tekivad (sh rahavood intressidest). Vastavat selgitust nende varade ja kohustuste õiglase väärtuse kohta vt lisa 3.6.

31.12.2015	Nõudmiseni	0-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi							
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	444 897	66 578	110 230	23 284	716	645 705	644 767
Allutatud kohustused (lisa 19)	0	260	779	4 155	19 324	24 518	15 000
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 17)	0	16 314	0	0	0	16 314	16 314
Valmisolekulaenud (lisa 22)	0	125 696	0	0	0	125 696	0
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summas (lisa 22)	0	5 369	0	0	0	5 369	0
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)	0	14 487	0	0	0	14 487	0
Finantskohustused õiglases väärtuses (lisa 10)	0	26	63	0	0	89	89
Kohustused kokku	444 897	228 730	111 072	27 439	20 040	832 178	676 170

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 8)	227 208	0	0	0	0	227 208	227 208
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlakirjad) (lisa 9, 10)	0	19 250	69 575	11 901	2 771	103 497	102 976
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	0	32 258	93 894	303 389	19 297	448 838	405 410
Muud nõuded klientidele (lisa 13)	0	970	0	0	0	970	970
Muud finantsvarad (lisa 14)	940	0	0	0	0	940	940
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)	0	14 487	0	0	0	14 487	0
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad	228 148	66 965	163 469	315 290	22 068	795 940	737 504

Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	-216 749	-161 765	52 397	287 851	2 028	-36 238	61 334
---	-----------------	-----------------	---------------	----------------	--------------	----------------	---------------

31.12.2014	Nõudmiseni	0-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi							
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	276 833	76 666	110 303	15 292	982	480 076	479 117
Allutatud kohustused (lisa 19)	0	465	645	3 453	14 893	19 456	12 000
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 17)	0	2 877	0	0	0	2 877	2 877
Valmisolekulaenud (lisa 22)	0	77 086	0	0	0	77 086	0
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades (lisa 22)	0	2 899	0	0	0	2 899	0
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)	0	42 883	0	0	0	42 883	0
Finantskohustused õiglasel väärtuses (lisa 10)	0	23	161	118	0	302	302
Kohustused kokku	276 833	202 899	111 109	18 863	15 875	625 579	494 296

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 8)	81 413	980	0	0	0	82 393	82 393
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlakirjad) (lisa 9, 10)	0	55 499	51 540	32 599	5 147	144 785	142 536
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	0	17 419	62 123	226 927	27 174	333 643	297 980
Muud nõuded klientidele (lisa 13)	0	361	0	0	0	361	361
Muud finantsvarad (lisa 14)	783	0	0	0	0	783	783
Välisvaluuta tuletisinstrumentid (arveldamine brutos)	0	42 883	0	0	0	42 883	0
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad	82 196	117 142	113 663	259 526	32 321	604 848	524 053

Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	-194 637	-85 757	2 554	240 663	16 446	-20 731	29 757
---	-----------------	----------------	--------------	----------------	---------------	----------------	---------------

Järgnevas tabelis on toodud lühi- ja pikaajaliste varade ja kohustuste jaotus.

(tuhandetes eurodes) 31.12.2015 31.12.2014

Käibevarad

Nõuded keskpangale (lisa 8)	199 844	45 427
Nõuded krediidiasutustele (lisa 8)	11 442	22 482
Nõuded investeerimisühingutele (lisa 8)	15 922	14 484
Müügiootel finantsvarad (lisa 9)	3 508	762
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (lisa 10)	84 892	105 420
Müügiks hoitavad varad lõpetatud tegevustelt (lisa 11)	0	15 473
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	112 717	76 512
Muud nõuded klientidele (lisa 13)	970	361

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.M.
 Kuupäev/date 09.03.2016
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LHV

Muud finantsvarad (lisa 14)	940	783
Muud varad (lisa 14)	525	702
Käibevarad kokku	430 760	282 406
Põhivarad		
Müügiootel finantsvarad (lisa 9)	0	3 511
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (lisa 10)	14 619	32 870
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	292 693	221 468
Materiaalne põhivara (lisa 15)	606	236
Immateriaalne põhivara (lisa 15)	625	522
Põhivarad kokku	308 543	258 607
Varad kokku	739 303	541 013
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	621 778	467 377
Finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (lisa 10)	89	302
Võlad hankijatele ja muud kohustused (lisa 17)	18 078	4 233
Müügiks hoitavate varadega seotud kohustused (lisa 11)	0	220
Lühiajalised kohustused kokku	639 945	472 132
Pikaajalised kohustused		
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	22 989	11 740
Allutatud kohustused (lisa 19)	15 000	12 000
Pikaajalised kohustused kokku	37 989	23 740
Kohustused kokku	677 934	495 872

3.5 Riskikontsentratsioon

Finantsvarade ja -kohustuste jaotumine riikide lõikes kajastub järgnevates tabelites. Seisuga 31.12.2015 oli suure riskikontsentratsiooniga, st individuaalselt või seotud grupi riskiga üle 10% Grupi neto-omavahenditest (NOV), väljastatud laenu 8 kliendile ja 1 korrespondentpangale (2014: kokku 7), mis moodustasid kokku 114% NOV-st (2014: 117%). Grupp on investeerinud 3 emitendi võlakirjadesse (2014: 5), kelle suhtes on

suur riskikontsentratsioon, mis moodustavad kokku 80% NOV-st (2014: 170%). 2015. aastal andis Grupp laene teisele emaettevõtte tütarettevõttele kokku 33 091 tuhat eurot ((2014: 24 074), mis on 46% Grupi NOV-st (2014: 48%). Valmisolekul laenu summas 125 696 (2014: 77 086) tuhat eurot on Eesti elanikele ja 7 000 (2014: 3 000) tuhat emaettevõtte teisele tütarettevõttele.

31.12.2015	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Hol-land	Saksa-maa	Muu EL	USA	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 8)	206 950	0	809	0	874	0	1 081	15 786	1 708	227 208
Õiglasest väärtuses finantsvarad (lisa 9, 10)	618	3 624	3 327	0	0	36 944	47 454	11 051	1	103 019
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	362 002	585	33 636	20	7	1	9 139	0	20	405 410
Muud nõuded klientidele (lisa 13)	962	2	6	0	0	0	0	0	0	970
Muud finantsvarad (lisa 14)	108	0	0	0	0	0	0	832	0	940
Finantsvarad kokku	570 640	4 211	37 778	20	881	36 945	57 674	27 669	1 729	737 547
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	551 485	2 406	1 776	625	29	302	40 024	2 211	45 909	644 767
Allutatud kohustused (lisa 19)	15 000	0	0	0	0	0	0	0	0	15 000
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 17)	16 271	0	0	27	0	0	13	3	0	16 314
Finantskohustused õiglasest väärtuses (lisa 10)	89	0	0	0	0	0	0	0	0	89
Finantskohustused kokku	582 845	2 406	1 776	652	29	302	40 037	2 214	45 909	676 170

31.12.2014	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Hol-land	Saksa-maa	Muu EL	USA	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 8)	61 139	295	1 430	1 902	550	0	2 691	14 268	118	82 393
Õiglasest väärtuses finantsvarad (lisa 9, 10)	611	4 026	3 385	0	285	14 313	76 287	43 656	0	142 563
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 12)	264 008	521	27 867	2 444	15	0	3 108	0	17	297 980
Muud nõuded klientidele (lisa 13)	352	2	6	0	0	0	0	0	1	361
Muud finantsvarad (lisa 14)	108	0	0	0	0	0	0	675	0	783
Finantsvarad kokku	326 218	4 844	32 688	4 346	850	14 313	82 086	58 599	136	524 080
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 16)	406 604	1 556	1 680	361	2	125	53 992	598	14 199	479 117
Allutatud kohustused (lisa 19)	12 000	0	0	0	0	0	0	0	0	12 000
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 17)	2 861	0	0	0	0	0	13	3	0	2 877
Finantskohustused õiglasest väärtuses (lisa 10)	302	0	0	0	0	0	0	0	0	302
Finantskohustused kokku	421 767	1 556	1 680	361	2	125	54 005	601	14 199	494 296

Laenude jaotus majandusharude lõikes (brutos):	31.12.2015	%	31.12.2014	%
Eraisikud	52 264	12,8%	30 755	10,3%
Kinnisvaraalaane tegevus	106 836	26,2%	87 503	29,2%
Finantstegevus	79 978	19,6%	49 169	16,4%
Tööstus	36 919	9,0%	26 751	8,9%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	2 482	0,6%	2 401	0,8%
Hulgi- ja jaekaubandus	16 555	4,1%	14 798	4,9%
Muud teenindavad tegevused	23 176	5,7%	7 629	2,5%
Kunst ja meelelahutus	25 724	6,3%	24 810	8,3%
Veondus ja laondus	14 477	3,6%	10 468	3,5%
Põllumajandus	8 834	2,2%	8 058	2,7%
Haldus- ja abitegevused	11 355	2,7%	11 321	3,8%
Ehitus	6 632	1,6%	4 822	1,6%
Haridus	1 618	0,4%	1 714	0,6%
Info ja side	4 791	1,2%	4 049	1,3%
Muud tegevusalad	16 341	4,0%	15 825	5,2%
Kokku (lisa 12)	407 982	100%	300 073	100%

Lõpetatud äritegevuse laenud on antud eraisikutele.

3.6 Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus

	1. tase	2. tase	3. tase	31.12.2015	1. tase	2. tase	3. tase	31.12.2014
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande								
Aksiad ja fondiosakud (lisa 10)	43	0	0	43	27	0	0	27
Müügiootel võlakirjad (lisa 9)	3 508	0	0	3 508	4 273			4 273
Võlakirjad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (lisa 10)	99 468	0	0	99 468	138 263	0	0	138 263
Finantsvarad kokku	103 019	0	0	103 019	142 563	0	0	142 563
Finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande								
Intressiswapid ja valuutaforwardid (lisa 10)	0	89	0	89	0	302	0	302
Finantskohustused kokku	0	89	0	89	0	302	0	302

LHV Panga juhatus on hinnanud finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustuste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse hindamiseks diskonteeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel.

Hierarhias kasutatud tasemed:

1. tase – aktiivsel turul noteeritud hind
2. tase – hindamistehnika, mille sisendiks on turu informatsioon (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – muud hindamismeetodid (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod) hinnanguliste sisenditega

Intressiswapid on instrumendid, millede osas kasutatakse mudelipõhisel hindamisel õiglase väärtuse määramiseks aktiivsel turul kättesaadavaid sisendeid. Selliste turuväliste derivatiivide õiglane väärtus arvutatakse teoreetilise nüüdisväärtusena (NPV), kasutades sõltumatuid turuparameetreid eeldades, et ei

eksisteeri riski ning määramatust. Nüüdisväärtuse diskonteerimisel kasutatakse turult kättesaadavat riskivaba tulususe määra.

Seisuga 31.12.2015 on ettevõtuluslaenude õiglane väärtus 49 tuhat eurot (0,02%) kõrgem bilansilisest väärtusest (31.12.2014: 228 tuhat eurot ehk 0,1% madalam). Laenud on väljastatud Grupi äritegevuse segmendis turutingimustel ning seetõttu ei erine nende laenude õiglane väärtus seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014 oluliselt bilansilistest väärtustest. Laenude õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid (diskonteeritud rahavoogude meetod vastavalt kehtivale turuintressile), mistõttu kuuluvad ettevõtuluslaenud ja arvelduskrediit hierarhia 3. tasemele. Kasutatud intressimääraks on aruandeperioodi viimasel 6 kuul välja antud ettevõttele laenu keskmine intressimäär (2015: 4,52%, 2014: 5,21%).

(tuhandetes eurodes)	Bilansiline väärtus	Õiglase väärtus	Erinevus	Tase
31.12.2015	289 139	289 188	0,02%	3
31.12.2014	233 666	233 437	-0,1%	3

Klientidele väljastatud liisingu intressid vastavad üldiselt turul sellele tootele pakutavatele intressimääradele. Arvestades, et intressikeskkond on olnud alates hetkest, mil pank alustas liisingu väljastamisega, suhteliselt stabiilne, võib öelda, et liisingulepingute õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Kuna õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, siis kuuluvad liisingud hierarhia 3. tasemele.

Klientidele antud finantsvõimenduse laenud, järelmaks ning krediitkaardilaenud on piisavalt lühiajalised ja väljastatud turutingimustel, seega ei muutu õiglase turuintress ja ka laenu õiglase väärtus oluliselt laenuperioodi jooksul. Väljastatud tarbimislaenude sisemine intressimäär on samal tasemel turul taolisele laenutootele pakutava intressimääraga ning võib öelda, et laenude bilansiline väärtus ei erine oluliselt nende õiglase väärtusest. Finantsvõimenduse, krediitkaardilaenude, järelmaksu ja tarbimislaenude õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad need laenud hierarhia 3. tasemele.

Nõuded klientidele (teised debitoorsed võlgnevused peale laenude ja nõuete klientide vastu) ning viitvõlad ja muud

3.7 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteemi ning LHV Panga tööprotseduurides rakendatakse duaalsuse printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja või üksuse kinnitus.

Operatsiooniriskide jälgimisest saadav info abistab LHV Panga sisemise kapitali adekvaatsuse tagamiseks vajaliku alginfo kogumist ja kapitalinormide hindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle protseduurireeglite kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab Panga riskikontrolli juht.

kohustused on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglase väärtus juhtkonna hinnangul bilansilisest väärtusest oluliselt. Need nõuded ja kohustused ei kanna intressi. Nende debitoorsete võlgnevuste, tekkepõhiste kulude ja muude võlgade õiglase väärtus on hierarhia tase 3.

Fikseeritud intressimääradega klientide hoiused ja saadud laenu on valdavas osas lühiajalised ja hoiuste hinnastamine toimub vastavalt turutingimustele, mistõttu tuleviku rahavoogude diskonteerimise tulemusena leitav hoiuste õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Kliendi hoiuste õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad klientide deposiidid hierarhia 3. tasemele.

Allutatud laenudest on 8 000 eurot saadud aastal 2014 ning ülejäänud aastal 2015. Nende laenude intressitasemed on enamvähem võrdsed (7,25% ja 6,5%) ning arvestades 2015. aasta oktoobris saadud laenu ja bilansipäeva vahelist lühikest perioodi, võib öelda, et intressitasemetes ei ole bilansipäevaks toimunud olulisi muutusi. Seega ei erine nende laenude õiglase väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Laenude õiglase väärtuse hindamisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad nad hierarhia 3. tasemele.

Vt ka finantsvarade ja finantskohustuste tähtajalist struktuuri likviidsusrisi lisas 3.4.

Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll vastavuskontrollil ning siseauditil. Vastavuskontrolli teostaja peamiseks ülesandeks on krediitdiasutuste seadusest ja väärtipaberituruseadusest tulenevalt määratleda LHV Panga tegevuse õigusaktidele, Finantsinspeksiooni soovituslikele juhenditele ja LHV Panga sise-eeskirjadele mittevastavuse riskid, arvestades äritegevuse iseloomu, ulatust ja keerukust ning osutatavate teenuste iseloomu, ning korraldada nende riskide maandamine või ka vältimine. Siseaudit on sõltumatu ja objektiivne, kindlustandev ning konsulteeriv tegevus, mis on suunatud Grupi tegevuse täiustamiseks ja väärtuse lisamiseks. Siseaudit aitab kaasa Grupi eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja distsiplineeritud lähenemist hindamaks ja täiustamaks riskide juhtimise, kontrolli ja organisatsiooni haldamise efektiivsust.

3.8 Varade ja kohustuste saldeerimine

Grupp on saldeerinud järgnevad varad ja kohustused:

	Brutosumma enne saldeerimist finantsseisundi aruandes	Saldeeri- mine	Netosumma finants- seisundi aruandes	Seotud vahendid, mida ei ole finants- seisundi aruandes tasaarveldatud		
				Finants- instru- mendid	Saadud rahalisel tagatistel	Neto- summad
31.12.2015						
VARAD						
Laenud ja nõuded klientidele (finantsvõimenduslaenud, sh. repolaenud) (lisa 12)	7 445	0	7 445	-7 445	0	0
31.12.2014						
VARAD						
Laenud ja nõuded klientidele (finantsvõimenduslaenud, sh. repolaenud) (lisa 12)	9 196	0	9 196	-9 196	0	0

LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustuste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustustele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude, nõuete ja investeeringute väärtuse hindamisel (lisad 3.2, 8, 9, 10, 11, 12).

Vastavalt IAS 39 klassifitseeris Grupp osa võlakirjaportfelliist lunastustähtajani hoitavaks portfelliiks. 2013. aasta alguses hindas panga juhtkond, et ei kavatse investeeringuid lõpuni hoida ning lunastustähtajani hoitav portfelli klassifitseeriti ümber

müügiootel portfelliiks (vt lisaks lisa 9). Portfelli ümberklassifitseerimise tulemusel suurenes Grupi omakapital 2,2 miljoni euro võrra, kuna portfelli turuväärtus oli suurem bilansilisest korrigeeritud soetusmaksumusest. Portfelli bilansilise jääkmaksumuse ja õiglase väärtuse vahe kajastati esmalt muu koondkasumiaruande osana ning pärast suurema osa portfelli müüki klassifitseeriti ümber kasumiaruandes. Vastavalt IAS 39-le ei saa Grupp võlakirju klassifitseerida lunastustähtajani hoitavasse kategooriasse järgmisel kahel aastal IAS 39-s sätestatud lunastamistähtaja kriteeriumi rikkumise tõttu.

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatavalt.

LISA 5 Neto intressitulu

Intressitulu	2015	2014
Ettevõtluslaenud	14 250	9 768
sh laenud seotud osapooltele (lisa 23)	47	151
Järelmaks	3 694	1 924
Liising	1 356	923
sh laenud seotud osapooltele (lisa 23)	3	4
Laenud teistele Grupi ettevõtetele	1 170	1 138
Finantsvõimenduse laenud ja väärtpaberite laenamine	715	833

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.M.
 Kuupäev/date 09.03.2016
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LHV

Võlakirjad	351	459
sh müügiootel võlakirjad	36	79
sh võlakirjad õiglates väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	315	380
Krediitkaardilaenud	408	326
Tarbimislaenud	233	0
Nõuded krediitdialutustele ja investeerimisühingutele	91	37
Nõuded keskpangale	-176	19
Muud laenud	344	167
sh laenud seotud osapooltele (lisa 23)	5	7
Kokku	22 436	15 594
Intressikulu		
Klientide hoiused ja saadud laenud	-2 763	-1 773
Allutatud kohustused (lisa 19, 23)	-915	-787
Kokku	-3 678	-2 560
Neto intressitulu	18 758	13 034

Laenude intressitulud kliendi asukoha järgi

(ei sisalda intressitulusid pankadelt ja võlakirjadelt):

	2015	2014
Eesti	20 868	13 837
Läti	31	37
Leedu	1 271	1 205
Kokku	22 170	15 079

2015. aastal allahinnatud laenudelt arvatatud intress summas 88 tuhat eurot (2014: 54 tuhat eurot).

LISA 6 Neto komisjoni- ja teenustasutulu

Komisjoni- ja teenustasutulu	2015	2014
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	2 572	2 176
sh seotud osapooled (lisa 23)	0	1
Varahaldus- ja seotud tasud	1 032	756
Valuuta konverteerimise tasud	731	393
Tasud kaartidelt ja arveldustelt	2 128	770
Muud komisjoni- ja teenustasutulud	479	407
Kokku	6 942	4 499
Komisjoni- ja teenustasukulu		
Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	-707	-518
Pangakaartidega seotud kulud	-619	-458
Terminalitehingutega seotud kulud	-441	-66
Muud komisjoni- ja teenustasukulud	-323	-124
Kokku	-2 090	-1 166
Neto teenustasutulu	4 852	3 333
Komisjoni- ja teenustasutulu kliendi asukoha järgi:	2015	2014
Eesti	6 519	4 158
Läti	80	107
Leedu	343	233
Kokku	6 942	4 498

LISA 7 Tegevuskulud

	2015	2014
Palgad ja boonused	6 154	4 592
Sotsiaal- ja muud maksud*	1 911	1 475
Tööjõukulud kokku	8 065	6 067
IT kulud	986	841
Infoteenused ja pangateenused	491	404
Turunduskulud	1 223	891
Kontorikulud	372	348
Transpordi- ja sidekulud	165	119
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud	229	175
Muud sisseostetud teenused	1 141	434
Muud administratiivkulud	1 077	911
Põhivara kulum	736	558
Kasutusrendimaksud	726	663
Muud tegevuskulud	171	90
Muud tegevuskulud kokku	7 317	5 434
Tegevuskulud kokku	15 382	11 501
<i>*kogusumma sotsiaal-, tervise- ja muude kindlustuste eest</i>		

Grupi keskmine töötajate arv 2015. aastal oli 210 (2014: 178).

LISA 8 Nõuded keskpangale, krediitiasutustele ja investeerimisühingutele

	31.12.2015	31.12.2014
Nõudmiseni ja tähtajalised hoiused tähtajaga vähem, kui 3 kuud*	27 364	36 966
Kohustuslik reservkapital keskpangas	6 138	4 498
Nõudmiseni hoius keskpangale*	193 706	40 929
Kokku	227 208	82 393
* raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes	221 070	77 895

Nõuete jaotus riikide lõikes on esitatud lisas 3.5.

Kohustusliku reservkapitali nõue seisuga 31.12.2015 oli 1% (2014: 1%) kõigist finantseerimisallikatest (kliientide hoiused ja

saadud laenud). Reservi nõuet täidetakse kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt aktsepteeritud välisfinantsvarades.

LISA 9 Müügioteel finantsvarad

Grupil on seisuga 31.12.2015 müügioteel võlakirjaportfell, mis tuleneb lunastamistähtajani hoitud portfelli ümberklassifitseerimisest 2013. aastal. Omakapitali koosseisus 31.12.2015 seisuga on nendelt võlakirjadelt kajastatud reserv summas -23 tuhat eurot (31.12.2014: -6 tuhat eurot).

2015. aastal ei tekkinud võlakirjade müügist kasumit ega kahjumit (2014. aastal saadi kasumit 4 tuhat eurot).

Müügioteel finantsvarad 31.12.2013	11 903
Laekumised müügioteel varade võõrandamisest	-7 730
Intressitulu (lisa 5)	79
Müügioteel varade ümberhindlus	21
Müügioteel finantsvarad 31.12.2014	4 273
Laekumised müügioteel varade võõrandamisest	-784
Intressitulu (lisa 5)	36
Müügioteel varade ümberhindlus	-17
Müügioteel finantsvarad 31.12.2015	3 508

LISA 10 Finantsvarad ja -kohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Kauplemiseesmärgil hoitavad:	31.12.2015	31.12.2014
Aktsiad ja fondiosakud	43	27
Võlakirjad	99 468	138 263
Finantsvarad kokku	99 511	138 290
Intressiswapid ja valuutafowardid	89	302
Finantskohustused kokku	89	302

Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2013	30 796
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeringutelt	107 208
Intressitulu (lisa 5)	380
Ümberhindlus	-94
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2014	138 290
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeringutelt	-38 805
Intressitulu (lisa 5)	315
Ümberhindlus	-289
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2015	99 511

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärtpaberite puhul nende ostunoteering (lisa 3.6). 2015. aastal saadi võlakirjade ümberhindlusest kasumit 124 tuhat eurot (2014: 280

tuhat eurot) ja intressiswapide ümberhindlusest kahjumit 12 tuhat eurot (2014: 70 tuhat eurot). Võlakirjadelt arvestatud intressitulud on kajastatud intressitulude koosseisus.

LISA 11 Lõpetatud tegevusvaldkond

09.01.2015 müüs Grupp Soome filiaali äritegevuse, mille tõttu on käesolevas aruandes filiaaliga seotud varad ja kohustused esitletud eraldi müügiootel varade ja kohustustena. Nende varade ja kohustuste õiglane väärtus ei erinenud müügihetkel bilansilisest väärtusest. Soome filiaali poolt väljastatud tarbimislaenude tegelik intressimäär on võrdne turul pakutavate laenutoodetega ning võib väita, et laenude bilansiline väärtus ei erine oluliselt nende õiglasest väärtusest. Tarbimislaenude õiglase väärtuse tase on 3, kuna hindamisprotsess põhineb tugevalt hinnangulistel eeldustel.

Varad ja kohustused	31.12.2014
Laenud ja nõuded	14 813
Materiaalne põhivara	60
Muud pikaajalised varad	600
Varad kokku	15 473
Viitvõlad ja ettemakstud tulud	220
Kohustused kokku	220

Lõpetatud tegevusvaldkonna netotulem:	2015	2014
Intressitulud	0	4 649
Komisjoni- ja teenustasutulud	0	384
Muud finantstulud	2 936	0
Kulud kokku	-755	-3 111
Kokku puhaskasum lõpetatud tegevustelt	2 181	1 922

Soome filiaali laenude ja ettemaksete krediitkvaliteeti puudutav info on kajastatud lisas 3.2.2. Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon on aruandepäeval kogusummas 14 813 tuhat eurot ning tarbimislaenud ei ole tagatud. Laenude aegumise ning klientidele ettemaksete analüüs on kajastatud lisas 3.2.2.

Muudatused allahindlustes on toodud lisas 12. Krediitkajuhude muutused 2014. aastal on toodud "Tarbimislaenude" tulbas, sisaldades muid tarbimislaenude kahjusid. 2014. aasta ümberklassifitseerimine on esitatud eraldi real "Lõpetatud tegevuste allahindluste ümberklassifitseerimine".

LISA 12 Laenud ja nõuded klientidele

	31.12.2015	31.12.2014
Laenud juriidilistele isikutele	355 718	269 319
sh laenud emajärgsetele teistele tütarettevõtetele	33 091	27 074
sh ettevõtetuslaenud	257 140	207 506
sh arvelduskrediit	29 548	6 871
sh järelmaks	220	64
sh finantsvõimenduslaenud	4 733	4 164
sh liising	30 868	23 579
sh krediitkaardi laenud	118	61
sh hüpoteeklaenud	0	0
Laenud eraisikutele	52 264	30 754
sh tarbimislaenud	6 427	0
sh järelmaks	18 641	12 597
sh finantsvõimenduslaenud	2 712	5 032
sh liising	5 517	4 142
sh krediitkaardilaenud	3 503	2 898
sh hüpoteeklaenud	15 395	5 980
sh arvelduskrediit	69	92
sh muud laenud	0	13
Kokku	407 982	300 073
Allahindlus	-2 572	-2 093
Kokku	405 410	297 980

Seisuga 31.12.2015 on laenu seotud osapoolte vahel välja antud summas 35 676 tuhat eurot ja laenu on välja antud turutingimustel (31.12.2014: 29 120 tuhat eurot). Vt ka lisa 23.

Eraisikutele väljastatud uute tarbimislaenu keskmine sisemine intressimäär jäi 2015. aastal vahemikku 22-24%. Keskmine

sisemine intressimäär oli järelmaksul 24%, krediitkaartidel 13% ja liisingul 4%. Eraisikutele väljastatud võimenduslaenu lepinguline intressimäär on üldjuhul võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole nende laenu väljastamisel saadud.

Muutused allahindlustes 2015	Ettevõtlus- laenu, sh arveldus- krediit	Hüpoteek -laenu	Krediit- kaardid	Järel- maks	Tarbimis- laenu	Liising	Võimen- duslaenu	Kokku
Seisuga 1. jaanuar	-1 541	0	-91	-197	0	-246	-18	-2 093
Aasta jooksul moodustatud allahindlused	-149	-77	-63	-227	-53	-95	0	-664
Aasta jooksul bilansist välja kantud	4	0	44	119	0	0	18	185
Seisuga 31. detsember	-1 686	-77	-110	-305	-53	-341	0	-2 572

Muutused allahindlustes 2014	Ettevõtlus- laenu, sh arveldus- krediit	Tarbimis- laenu	Krediit- kaardid	Järel- maks	Liising	Võimendu- s-laenu	Kokku
Seisuga 1. jaanuar	-870	-1 495	-83	-69	-147	-18	-2 682
Aasta jooksul moodustatud allahindlused	-671	-962	-43	-161	-132	0	-1 969
Aasta jooksul bilansist välja kantud	0	954	35	33	33	0	1 055
Lõpetatud tegevuste allahindluste ümberklassifitseerimine	0	1 503	0	0	0	0	1 503
Seisuga 31. detsember	-1 541	0	-91	-197	-246	-18	-2 093

Liisingu neto- ja brutoinvesteeringud tähtaegade lõikes	Bruto- investeering	Teenimata intressitulu	Allahindlus	Liisingnõuete nüüdisväärtus
kuni 1 aasta	11 151	-1 074	-94	9 983
1-5 aastat	27 960	-1 487	-245	26 228
üle 5 aasta	180	-4	-2	174
Kokku seisuga 31.12.2015	39 291	-2 565	-341	36 385
kuni 1 aasta	8 306	-810	-66	7 430
1-5 aastat	21 598	-1 206	-179	20 213
üle 5 aasta	275	-197	-0	78
Kokku seisuga 31.12.2014	30 179	-2 213	-245	27 721

Krediidiriskile avatud positsioonide ning laenu tagatiste kohta on info lisa 3.2.

Antud laenu jaotus valuutade lõikes on ära toodud lisa 3.3.

Laenu jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisa 3.4.

Laenu regionaalne jaotus on esitatud lisa 3.5.

Intressitulud antud laenudelt vt lisa 5.

LISA 13 Muud nõuded klientidele

	31.12.2015	31.12.2014
Varahaldustasud klientidelt	5	48
Muud tasud klientidele teenuste osutamise eest	957	252
Maksed teel	8	60
Muud sissenõudemenetlusega seotud nõuded	0	1
Kokku	970	361

Kõik tasud, v.a sissenõudemenetlusega seotud nõuded, laekuvad 12 kuu jooksul bilansikuupäevast ja on seetõttu arvel käibevarana.

LISA 14 Muud varad

	31.12.2015	31.12.2014
Finantsvarad		
Balti börside garantiideposiidid	8	8
VISA ja MasterCard tagatisdeposiidid	932	775
Vahesumma	940	783
Mittefinantsvarad		
Ettemaksed Finantsinspeksioonile	151	100
Muud ettemaksed *	374	602
Vahesumma	525	702
Kokku	1 465	1 485

* Ettemaksed kontoriruumide rendi, kindlustuse, infoteenuste, ajakirjandusväljaannete, koolituste eest.

Ettemaksed laekuvad tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul arvates bilansipäevast ja seetõttu on arvele võetud käibevarana.

Balti börside garantiideposiidid on Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtpaberitehingute tagamiseks ning VISA ja MasterCard deposiidid krediitkaarditehingute tagamiseks, mistõttu käsitletakse mõlemad pikaajalise varana.

LISA 15 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

	Materiaalne põhivara	Immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo 31.12.2013			
Soetusmaksumus	1 752	1 095	2 847
Akumuleeritud kulum ja amortisatsioon	-1 336	-562	-1 898
Jääkmaksumus	416	533	949
2014 toimunud muutused:			
Soetatud põhivara	125	364	489
Akumuleeritud kulum	-245	-375	-620
Saldo 31.12.2014			
Soetusmaksumus	1 877	1 459	3 336
Akumuleeritud kulum ja amortisatsioon	-1 581	-937	-2 518
Lõpetatud tegevuste põhivara, klassifitseeritud kui müügiootel	-60	0	-60
Jääkmaksumus	236	522	818
2015 toimunud muutused:			
Soetatud põhivara	534	675	1 209
Akumuleeritud kulum	-164	-572	-736
Likvideeritud põhivara	-60	0	-60

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.M.
 Kuupäev/date 09.03.2016
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LHV

Saldo 31.12.2015

Soetusmaksumus	2 411	2 134	4 545
Akumuleeritud kulum ja amortisatsioon	-1 805	-1 509	-3 314
Jääkmaksumus	606	625	1 231

Materiaalne põhivara sisaldab arvuteid ja kontoritehnikat, mööblit, kontori renoveerimiseks tehtud kapitaliseeritud kulusid. Immateriaalne vara sisaldab litsentse ja arenduskulusid.

2015. ja 2014. aastal ei ole ilmnenu märke materiaalse või immateriaalse põhivara kasutusväärtuse langusest.

LISA 16 Klientide hoiused ja saadud laenud

	Eraisikud	Juriidilised isikud	Avalik sektor	31.12.2015 kokku	Eraisikud	Juriidilised isikud	Avalik sektor	31.12.2014 kokku
Nõudmiseni hoiused	127 084	314 555	3 179	444 818	77 492	198 077	1 199	276 768
Tähtajalised hoiused	81 949	97 421	4 299	183 669	78 637	99 915	6 117	184 669
Saadud laenud	0	13 000	2 510	15 510	0	13 534	3 557	17 091
Tekkepõhine intressikohustus	322	419	29	770	315	249	25	589
Kokku	209 355	425 395	10 017	644 767	156 444	311 775	10 898	479 117
<i>sh seotud osapooled (lisa 23)</i>	<i>828</i>	<i>12 587</i>	<i>0</i>	<i>13 415</i>	<i>2 829</i>	<i>11 993</i>	<i>0</i>	<i>14 822</i>

Saadud laenud avalikult sektorilt sisaldavad laene Maaelu Edendamise Sihtasutusest summas 2 510 tuhat (31.12.2014: 3 557 tuhat) eurot eesmärgiga finantseerida väikeettevõtete laene maapiirkondades ning panga võlakirjaportfelli tagatisel saadud laenu Euroopa Keskpankalt summas 13 028 tuhat (31.12.2014: 13 005) eurot, intressimääraga 0,15%. Enamuse klientide hoiuste ja saadud laenude nominaalne intressimäär on

võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole makstud.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus valuutade lõikes on ära toodud lisa 3.3.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisa 3.4.

Klientide hoiuste ja saadud laenude regionaalne jaotus on esitatud lisa 3.5.

LISA 17 Võlad hankijatele ja muud kohustused

	31.12.2015	31.12.2014
Finantskohustused		
Võlgnevused hankijatele	1 951	1 404
Muud lühiajalised kohustused	681	515
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt (lisa 19)	94	249
Maksed teel	13 455	611
Väljastatud finantsgarantiid	133	98
Vahesumma	16 314	2 877
Mitte-finantskohustused		
Ettemakstud kulud	137	0
Väljastatud tegevusgarantiid	158	182
Maksuvõlad	706	506
Võlgnevused töövõtjatele	763	668
Vahesumma	1 764	1 356
Kokku	18 078	4 233

Võlgnevused töövõtjatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest, boonuse- ja puhkusereservi kohustusest ning võlgnevuste suurenemine on tulenenud töötajate lisandumisest aasta jooksul. Maksed teel koosnevad välisvaluutamaksetest

ning väärtpaberitehingute vahendamisest tekkinud võlgnevustest klientidele. Kõik kohustused, v.a. finantsgarantiid, kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustustena.

LISA 18 Kasutusrent

Grupp rendib kasutusrendi tingimustel kontoriruumi. Kõik rendilepingud on katkestatavad poolte kokkuleppel. Tulevaste rendimaksete miinimumsumma vastavalt ühepoolsele mitte tühistatavatele rendimaksetele järgmistel perioodidel on välja

toodud järgnevas tabelis. 2015. aastal on tegevuskuludes kajastatud kasutusrendimakseid kontoriruumidelt 726 tuhat (2014: 663 tuhat) eurot.

	Kuni 1 aasta	1 kuni 5 aastat	Kokku
Mittetühistatavad rendimaksud 31.12.2014	637	2 334	2 971
Mittetühistatavad rendimaksud 31.12.2015	693	2 953	3 646

LISA 19 Allutatud kohustused

Grupp on võtnud allutatud laene pikaajaliste vahendite suurendamise eesmärgil. Allutatud laenudest tulenevad nõuded kuuluvad Grupi pankroti korral rahuldamisele peale kõigi muudest kohustustest tulenevate nõuete rahuldamist, kuid enne aktsionäride nõuete rahuldamist. Allutatud kohustuste saldo iga aruandeperioodi lõpus on välja toodud alljärgnevas tabelis.

2014. aasta juunis emiteeriti allutatud võlakirju summas 8 000 tuhat eurot intressimääraga 7,25%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 20. juuni 2024.

2015. aasta juunis emiteeriti allutatud võlakirju summas 4 000 tuhat eurot intressimääraga 6,50%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 29. oktoober 2025.

2015. aasta augustis emiteeriti allutatud võlakirju summas 3 000 tuhat eurot intressimääraga 6,50%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 29. oktoober 2025.

2015. aasta juunis kasutas emiteerija õigust võlakirjad, mis emiteeriti 2012. aastal summas 4 000 tuhat eurot, (tuhandetes eurodes)

Allutatud kohustused seisuga 31.12.2013	10 000
Allutatud võlakirjade emiteerimine	8 000
Allutatud võlakirjade lunastamine	- 6 000
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2014	12 000
Allutatud võlakirjade lunastamine	-4 000
Allutatud võlakirjade emiteerimine	7 000
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2015	15 000

ennetähtaegselt lunastada. Eelnimetatud allutatud võlakirjad emiteeriti 2012. aastal ning nende maksetähtaeg oli 20. detsember 2020 ning intressimääraks oli 7% esimese kolme aasta jooksul.

Intressikulud allutatud kohustustelt iga aruandeperioodi kohta ning intressikohustus iga aruandeperioodi lõpu seisuga on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustused on finantsseisundi aruandes arvele võetud, kasutades sisemist intressimäära.

(tuhandetes eurodes)

Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2013	25
2014. aasta intressikulu (lisa 5)	787
2014. aastal välja makstud	-563
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2014	249
2015. aasta intressikulu (lisa 5)	915
2015. aastal välja makstud	-1070
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2015	94

LISA 20 Omakapital aktsiaseltsis

Grupi ainuomanik on Eestis registreeritud ettevõtte AS LHV Group. Olulist mõju AS-s LHV Group omavad 28,0% hääleõigusega Rain Lõhmus ja 10,6% hääleõigusega Andres Viisemann (31.12.2014 vastavalt 28% ja 8,6%). Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 25 miljonit eurot ja maksimum aktsiakapital on 100 miljonit eurot (31.12.2014 vastavalt 25 ja 100 miljonit eurot). Aktsiakapital on täies ulatuses sissemakstud rahas. 2015. aastal suurendati AS-i LHV Pank aktsiakapitali 6 miljoni euro ja 2014. aastal 12 miljoni euro võrra rahalise sissemakse teel ainuaktsionäri AS LHV Group poolt.

Aktsiakapital (tuhandetes eurodes)

Aktsiate arv (tk)

Aktsiate nimiväärtus

31.12.2015

51 500

51 500 000

1 EUR

31.12.2014

45 500

45 500 000

1 EUR

2014. aastal kinnitas AS-i LHV Group üldkoosolek AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele aktsiaoptsioonide väljastamise tingimused. Aktsiaoptsioonide väljastamise eesmärgiks on juhatuse liikmete ja töötajate huvide efektiivsem ühildamine aktsionäride ja klientide huvidega. Samuti konkurentidega võrdväärse ja tervikliku tasustamissüsteemi pakkumine tööjõuturul. Sarnaselt 2014. aastal väljastati optsioone ka 2015. aastal.

2016. aastal väljastati aktsiaoptsioone LHV Panga kuuele juhatuse liikmele ja kolmekümne kuuele töötajale kogusummas 598 tuhat eurot. 2015. aastal väljastati aktsiaoptsioone LHV Panga viiele juhatuse liikmele ja kolmekümne viiele töötajale kogusummas 510 tuhat eurot. 2014. aastal väljastati aktsiaoptsioone LHV Panga viiele juhatuse liikmele ja

Panga aktsiakapital kasvas 2015. aasta lõpuks kokku 51,5 miljoni euroni.

Seisuga 31.12.2015 moodustas Grupi jaotamata kasum 8 705 tuhat eurot (31.12.2014: kahjum 704 tuhat eurot). Sellest tulenevalt on 31.12.2015 seisuga võimalik dividendidena omanikele välja maksta 6 964 tuhat eurot, millest tulenev tulumaksukulu oleks 1 741 tuhat eurot. Kuna eelnevatel aastatel oli LHV Grupp teeninud kahjumit, ei olnud dividendide väljamaksmine omanikele võimalik.

kahekümne kolmele töötajale kogusummas 426 tuhat eurot. Aktsiaoptsioonide saamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajatega aktsiaoptsioonilepingud kolmeaastase perioodiga. Aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood peale kolmeaastast perioodi.

2014. aastal väljastatud aktsiaoptsioone saab realiseerida ajavahemikus 01.07.2017-30.09.2017 ja aktsiaid nominaalväärtusega 1 euro saab omandada 2 euro eest aktsia kohta. 2015. aastal väljastatud aktsiaoptsioone saab realiseerida ajavahemikus 01.05.2018-31.07.2018 ja aktsiaid nominaalväärtusega 1 euro saab omandada 2,4 euro eest aktsia kohta. 2016. aastal väljastatud aktsiaoptsioone saab realiseerida ajavahemikus 01.05.2019-31.07.2019 ja aktsiaid nominaalväärtusega 1 euro saab omandada 3,0 euro eest aktsia kohta.

LISA 21 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad

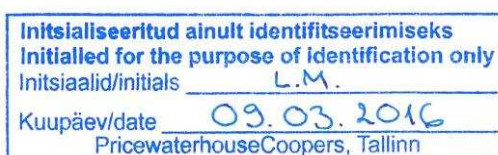
LHV Pank, tegutsedes klientide kontohaldurina, hoiab enda käes vastutaval hoiul või vahendab järgmisi klientide varasid:

	31.12.2015	31.12.2014
Klientide rahalised vahendid	8 416	6 047
Klientide väärtpaberid	1 261 320	590 802
<i>sh emaettevõtte</i>	56 759	50 051
<i>sh emaettevõtte aktsionärid ja nendega seotud ettevõtted (lisa 23)</i>	38 085	22 029
Kokku	1 269 736	596 849

Varahaldustasud nende varade haldamise eest on vahemikus 0,015 - 0,025 % (vt vastavat tulu lisa 6).

Bilansivälisena on kajastatud nende klientide rahalised vahendid, kes kasutavad LHV Panga poolt pakutavat aktiivse väärtpaberikaupleja platvormi ehk kauplemissüsteemi LHV

Trader. Süsteemi eripärast tulenevalt on Pank need vahendid hoiustanud klientide isikustatud kontodel välispartneri juures ja kuna need klientide rahalised vahendid ei ole Panga poolt majandustegevuses kasutatavad (neid ei ole võimalik teistele klientidele välja laenata või tagatisena kasutada), siis arvestatakse neid rahalisi vahendeid bilansivälisena. Pank teenib

LHV

nimetatud kontode tehingute vahendamise eest teenustasu- ja intressitulused sarnaselt Grupi bilanssi arvatud klientide kontodele. Pank on andnud LHV Trader kontode osas partnerile lepingulise garantii, millega ta tagab vajadusel partnerile enda poolt vahendatud klientide tehingute finantseerimisest (võimendamisest) saadavad kahjud, sealjuures esmane tagatis on kliendi võimenduse tagatiseks olevad varad. Kliendil on

samasugune garantii Pangaga ning seega on Pank sisuliselt garantii üle kandnud lõpptarbijale. Vältimaks võimalikke kahjusid monitoorib Pank igapäevaselt võimalikku tagatiste vähenemist ja kliendikontode puudujääke. Senises praktikas sellised kahjud, mille puhul Panga poolt antud garantii rakenduks, puuduvad ja Pank ei ole garantiist tulenevalt kompensatsioonikulu kandnud.

LISA 22 Tingimuslikud varad ja kohustused

Tühistamatud tehingud	Tegevusgarantiid	Finantsgarantiid	Valmisolekulaenu	Kokku
Kohustus lepingulises summas 31.12.2015	7 853	5 369	125 696	138 918
Kohustus lepingulises summas 31.12.2014	6 892	2 899	77 086	86 877

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamiselt määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2014 - 2015 Grupi maksurevisjoni läbi viinud. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine selliseid asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Grupile olulise täiendava maksusumma.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis tagavad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Tegevusgarantii lepingute riskiks on juhud, kui toimub kindlustusjuhtum (so teise osapoole suutmatust täita lepingust tulenevaid kohustusi). Grupi võtmeriskid on olulised kõikumised

lepingust tulenevate maksete tiheduses ja tugevuses vastu ootusi. Grupp kasutab selliste maksete prognoosimiseks ajaloolist informatsiooni ja statistilisi meetodeid. Kaebused tuleb esitada enne lepingu tähtaega ning suurem osa kaebusi rahuldatakse kiirelt. See võimaldab Grupile suuremat kindlust prognoositud maksete kohta ning seega tuleviku rahavoogude kohta. Selliste riskide kontrollimiseks monitoorib Grupp pidevalt sarnaste toodete maksetasemeid ning omab õigust kohendada tulevikus tasusid, et need vastaksid võimalikele muutustele taotluste maksete olukorras. Grupil on välja töötatud taotluste maksepalvetega tegelemise protsess, mis sisaldab õigust taotlus üle vaadata ning pettuslikud või nõuetele mittevastavad palved tagasi lükata. Tegevusgarantiide, väljendatud garanteeritud summades, avatus ja kontsentratsioon on järgmine:

Sektorite lõikes	31.12.2015	31.12.2014
Ehitus	5 525	4 912
Veevarustus	1 789	1 472
Tootmine	110	149
Kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	77	3
Muu tegevus	352	356
Kokku	7 853	6 892

Sisemiste reitingute lõikes	31.12.2015	31.12.2014
5 madal krediidirisk	267	435
6 madal krediidirisk	2 913	2 150
7 keskmine krediidirisk	3 284	2 608
8 keskmine krediidirisk	441	358
9 kõrgendatud krediidirisk	912	1 236
10 kõrge krediidirisk	20	29
12 mitterahuldav reiting	16	76
Kokku	7 853	6 892

Tegevusgarantiid on ületatud iga aruandeperioodi lõpu seisuga. Seetõttu ei ole Pank kandnud kahjusid tegevusgarantiide lepingutest nii 2015. aastal kui ka varasematel perioodidel.

LISA 23 Tehingud seotud osapooltega

LHV Panga aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- Grupile olulist mõju omavad omanikud ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond)
- nõukogu liikmed
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud	Lisa	2015	2014
Intressitulud	6	1 232	1 300
sh juhtkond		7	4
sh emaettevõtte konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted		1 225	1 296
Intressikulud	6	915	845
sh juhtkond		0	0
sh emaettevõtte		770	782
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		145	63
Komisjoni- ja teenustasutulud	5	0	8
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		0	1
Muud tulud		33	46
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		33	46

Saldod	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
Laenud ja nõuded aasta lõpu seisuga	12	35 676	29 120
sh juhtkond		762	347
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		34 914	28 773
Hoiused ja saadud laenu aasta lõpu seisuga		28 509	27 071
sh juhtkond	16	764	162
sh emaettevõtte	19	15 094	12 249
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	16	12 651	14 660

Tabelis on toodud ülevaade seotud osapoolte olulisematest saldodest ja tehingutest. Kõik muud tehingud juhatuse ja nõukogu liikmete lähikondlastega, nendega seotud ettevõtetega ning emaettevõtte AS LHV Group väikeaktsionäridega ja nende lähikondlastega on tehtud panga üldise hinnakirja alusel.

2014. aastal andis Grupp laenu summas 3 miljonit eurot emaettevõtte teisele tütarettevõttele ning 2015. aastal väljastati täiendavalt 7 miljonit eurot. Laenu intressimäär sõltub Grupi finantseerimiskuludest ja kapitalinõuetest ning seda muudetakse kord kvartalis. Seisuga 31.12.2015 oli intressimääraks 3,87%

(31.12.2014: 3,86%). Seisuga 31.12.2015 on Grupp võtnud kohustuse väljastada laenu kuni 40 miljoni euro ulatuses.

Seisuga 31.12.2015 on juhtimisega seotud tähtajalised hoiused maksetähtaegadega aprillist oktoobrini 2016, intressimääraga 0,9-1,0%. Juhtkonnal ei olnud seisuga 31.12.2014 tähtajalisi hoiuseid ning nõudmiseni hoiuste intressimäär vastab klientide üldisele hinnakirjale.

Juunis 2014 saadud allutatud laenu intressimääraks on 7,25%. Juunis ja augustis 2015 saadud allutatud laenu intressimääraks on 6,5%.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>09.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

LHV

Kõikide allutatud laenude puhul on intressimäär sama, millega panga emaettevõtte sai allutatud laenu kolmandatelt osapooltelt ning paigutas raha edasi pankas.

2015. aastal on makstud ettevõtte juhtkonnale palka ja muid kompensatsioone kogusummas 681 tuhat eurot (2014: 426 tuhat eurot), sisaldades kõiki makse. Panga juhatus oli nii 2015. kui ka 2014. aastal 6-liikmeline. Seisuga 31.12.2015 on kohustusena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu ja puhkusekohustus summas 55 tuhat eurot (seisuga 31.12.2014: 94 tuhat eurot) (lisa 17). Grupil ei eksisteeri seisuga 31.12.2015 ega 31.12.2014

juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustusi (pensionikindlustusi, lahkumishüvitisi jne). 2015. aastal ei makstud nõukogu liikmetele tasusid (2014. aastal 7 tuhat eurot).

Grupp on sõlminud juhatuse liikmetega lepingud, milles ei ole lepingute lõpetamisel määratud lahkumishüvitisi. Lepingus reguleerimata valdkondade vaidluste korral on osapooled kokku leppinud lähtuda Eesti Vabariigis kehtestatud seadustest.

Kontohaldurina hoitavate seotud osapoolte varade kohta on informatsioon toodud lisas 21.

LISA 24 Bilansipäevajärgsed sündmused

LHV Pank otsustas 2016. aasta jaanuaris, sulgeda oma filiaali Lätis.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>09.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

LHV

LISA 25 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades konsolideerimisgrupi emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded.

Emaettevõtte kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)	2015	2014
Jätkuv tegevus		
Intressitulu	19 182	13 984
Intressikulu	-3 678	-2 560
Neto intressitulu	15 504	11 424
 Komisjoni- ja teenustasutulu	6 907	4 480
Komisjoni- ja teenustasukulu	-2 084	-1 161
Neto teenustasutulu	4 823	3 319
 Netotulem õiglasel väärtusel kajastatavatelt finantsvaradelt	44	338
Valuutakursi ümberhindlus	70	3
Dividendid	1	0
Netokasum/kahjum finantsvaradelt	115	341
 Muud tulud	90	36
Tegevuskulud	-13 910	-10 489
Kasum enne laenude allahindluse kulu	6 622	4 631
 Laenude allahindluse kulu	-390	-844
Aruandeperioodi puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt	6 232	3 787
 Kasum/kahjum lõpetatud tegevustelt	2 181	1 922
Aruandeperioodi puhaskasum	8 413	5 709
 Muu koondkasum/kahjum		
<i>Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse</i>		
Müügiootel investeeringud:		
Müügiootel finantsvarade ümberhindlus	-17	21
Aruandeperioodi koondkasum	8 396	5 730

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)	31.12.2015	31.12.2014
Varad		
Nõuded keskpangale	199 844	45 427
Nõuded krediitiasutustele	11 442	22 482
Nõuded investeerimisühingutele	15 922	14 484
Müügiootel finantsvarad	3 508	4 273
Muud finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	99 511	138 290
Müügiks hoitavad varad lõpetatud tegevustelt	0	15 473
Laenud ja nõuded klientidele	401 683	296 028
Muud nõuded klientidele	696	213
Muud varad	1 461	1 482
Tütarettevõtted	325	325
Materiaalne põhivara	579	207
Immateriaalne põhivara	520	408
Varad kokku	735 491	539 092
Kohustused		
Klientide hoiused ja saadud laenud	644 767	479 117
Finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	89	302
Võlad hankijatele ja muud kohustused	16 050	2 405
Müügiks hoitavate varadega seotud kohustused lõpetatud tegevustelt	0	220
Allutatud kohustused	15 094	12 249
Kohustused kokku	676 000	494 293
Omakapital		
Aktsiakapital	51 500	45 500
Kohustuslik reservkapital	419	118
Muud reservid	-23	-6
Jaotamata kasum/akumuleeritud kahjum	7 595	-813
Omakapital kokku	59 491	44 799
Kohustused ja omakapital kokku	735 491	539 092

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)	2015	2014
Rahavood äritegevusest		
Saadud intressid	19 927	13 646
Makstud intressid	-3 657	-2 308
Saadud komisjoni- ja teenustasud	6 907	4 483
Makstud komisjoni- ja teenustasud	-2 084	-1 161
Saadud muud tegevustulud	90	36
Makstud tööjõukulu	-7 134	-5 460
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud	-5 702	-4 291
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust	8 347	4 945
Äritegevusega seotud varade muutus:		
Kauplemisportfelli neto soetus ja müük	-16	-6
Laenud ja nõuded klientidele	-92 491	-107 918
Tähtajalised nõuded pankadele	1	-1
Kohustuslik reservkapital keskpangas	-1 640	-1 101
Tagatisdeposiidid	-157	-133
Muud varad	177	-411
Äritegevusega seotud kohustuste muutus:		
Klientide nõudmiseni hoiused	168 048	112 617
Klientide tähtajalised hoiused	-999	-6 920
Saadud laenu ja nende tagasimaksed	-1 576	13 556
Kauplemiseks hoitavad finantskohustused õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	-213	-131
Muud kohustused	13 404	206
Kokku äritegevuse rahavoog jätkuvatelt tegevustelt	92 885	14 703
Äritegevuse rahavoog lõpetatud tegevustelt	2 781	1 865
Neto rahavood äritegevusest	95 666	16 568
Rahavood investeerimistegevusest		
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	-1 209	-393
Müüdnud või lunastatud müügiootel investeeringud	784	7 730
Netosoetused ja -müügid õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate investeringutelt	38 803	-107 208
Investeeringud tütarettevõtte aktsiakapitali	0	0
Investeeringutegevuse rahavood lõpetatud tegevustelt	61	0
Neto rahavood investeerimistegevusest	38 439	-99 871
Rahavood finantseerimistegevusest		
Aktsiakapitali sissemakse	6 000	12 000
Allutatud kohustuste emiteerimine	3 000	2 000
Neto rahavood finantseerimistegevusest	9 000	14 000
Valuutakursi muutuse mõju rahale ja raha ekvivalentidele	70	0
Raha ja raha ekvivalentide muutus	143 175	-69 303
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	77 895	147 198
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	221 070	77 895

Aktsionäride omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)	Aktsia- kapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Akumuleeritud kahjum/ jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2014	33 500	0	-27	-6 496	26 795
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	118	0	-118	0
Aktsiakapitali sissemakse	12 000	0	0	0	12 000
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	92	92
<i>Puhaskasum</i>	0	0	0	5 709	5 709
<i>Muu koondkasum</i>	0	0	21	0	21
2014. aasta koondkasum	0	0	21	5 709	5 730
Saldo seisuga 31.12.2014	45 500	119	-6	-813	44 799
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	-325	-325
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	455	455
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2014	45 500	118	-6	-683	44 929
Saldo seisuga 01.01.2015	45 500	119	-6	-813	44 799
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	301	0	-301	0
Aktsiakapitali sissemakse	6 000	0	0	0	6 000
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	296	296
<i>Puhaskasum</i>	0	0	0	8 413	8 413
<i>Muu koondkasum</i>	0	0	-17	0	-17
2015. aasta koondkasum	0	0	-17	8 413	8 396
Saldo seisuga 31.12.2015	51 500	419	-23	7 595	59 491
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	-325	-325
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	1 431	1 431
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2015	51 500	419	-23	8 701	60 597

Juhatuse allkirjad konsolideeritud aastaaruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Pank tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2015 lõppenud majandusaasta kohta. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Panga finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid.

09.03.2016

Erki Kilu

Juhatuse esimees

Andres Kitter

Juhatuse liige

Indrek Nuume

Juhatuse liige

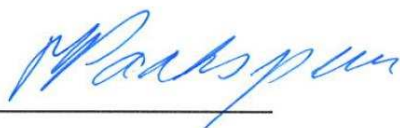
Jüri Heero

Juhatuse liige

Meelis Paakspuu

Juhatuse liige

Martti Singi

Juhatuse liige

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS LHV Pank aktsionärile

Oleme auditeerinud kaasnevat AS LHV Pank ja selle tütarettevõtte konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2015, konsolideeritud kasumiaruannet ja muud koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

Juhatuse kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunnet, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja õiglaseks esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS LHV Pank ja selle tütarettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2015 ning nende sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

Verner Uiho
Vandeaudiitor, litsents nr 568

9. märts 2016

Kasumi jaotamise ettepanek

LHV Panga juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2015. majandusaasta kasumi jaotamiseks järgnevalt:

- kanda reservkapitali 469 tuhat eurot
- lisada aruandeperioodi aktsionäri emaettevõttele omistatav kasum summas 8 920 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kahjumile.

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, vandeaudiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

16.03.2016

Erkki Raasuke _____
Nõukogu esimees

Rain Lõhmus _____
Nõukogu liige

Andres Viisemann _____
Nõukogu liige

Tiina Möis _____
Nõukogu liige

Raivo Hein _____
Nõukogu liige

Heldur Meerits _____
Nõukogu liige

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

EMTAK	Tegevusala	2015	2014
66121	Väärtpaberite ja kaubalepingute maaklerlus	3 604	2 932
64191	Krediitiasutused (pangad) (laenuandmine)	24 418	21 271
64911	Liising	1 356	923
Tulud kokku		29 378	25 126

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Krediitiasutused (pangad)	64191	21129000	80.99%	Jah
Väärtpaberite ja kaubalepingute maaklerlus	66121	3604000	13.81%	Ei
Kapitalirent	64911	1356000	5.20%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6800400
Faks	+372 6800410
E-posti aadress	lhv@lhv.ee